

СЕКТОРСКИ СПОРАЗУМ

ИЗМЕЂУ

ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

И

ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

О

**МЕХАНИЗМИМА ПРИМЕНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ПОМОЋИ
УНИЈЕ РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ОКВИРУ ИНСТРУМЕНТА
ЗА ПРЕТПРИСТУПНУ ПОМОЋ У ОБЛАСТИ ПОДРШКЕ
ПОЉОПРИВРЕДИ И РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ (ИПАРД)**

САДРЖАЈ

ОДЕЉАК I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.....	10
ЧЛАН 1. ДЕЛОКРУГ	10
ЧЛАН 2. УСКЛАЂЕНОСТ СА СПОРАЗУМИМА	10
ЧЛАН 3. ОДЛУКЕ О ФИНАНСИРАЊУ И ФИНАНСИЈСКИ СПОРАЗУМИ.....	10
ЧЛАН 4. УСКЛАЂЕНОСТ СА ОСТАЛИМ РАДЊАМА И ИНСТРУМЕНТИМА	10
ОДЕЉАК II ПРАВИЛА ИНДИРЕКТНОГ УПРАВЉАЊА ОД СТРАНЕ СРБИЈЕ	11
НАСЛОВ 1: УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ	11
ЧЛАН 5 . ПРИНЦИПИ СПРОВОЂЕЊА	11
ЧЛАН 6 . ФУНКЦИЈЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДГОВОРНОСТИ СТРУКТУРА И ТЕЛА.....	11
ЧЛАН 7 . ФУНКЦИЈЕ И ОДГОВОРНОСТИ НАЦИОНАЛНОГ СЛУЖБЕНИКА ЗА ОДОБРАВАЊЕ	11
ЧЛАН 8 . ФУНКЦИЈЕ И ОДГОВОРНОСТИ УПРАВЉАЧКОГ ТЕЛА.....	11
ЧЛАН 9 . ФУНКЦИЈЕ И ОДГОВОРНОСТИ ИПАРД АГЕНЦИЈЕ	13
НАСЛОВ 2: СИСТЕМИ КОНТРОЛЕ.....	14
ЧЛАН 10. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ О ЗАХТЕВИМА ЗА ПОДРШКУ, ЗАХТЕВИМА ЗА ПЛАЋАЊЕ И ДРУГЕ ДЕКЛАРАЦИЈЕ	14
ЧЛАН 11. АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОВЕРЕ.....	14
ЧЛАН 12 . ПРОВЕРЕ НА ЛИЦУ МЕСТА	15
ЧЛАН 13 . САДРЖАЈ ПРОВЕРА НА ЛИЦУ МЕСТА	16
ЧЛАН 14 . НАКНАДНЕ ПРОВЕРЕ	16
ЧЛАН 15 . КОНТРОЛНИ ИЗВЕШТАЈ	16
ЧЛАН 16 . МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ	17
ЧЛАН 17. АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОВЕРЕ МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ	17
ЧЛАН 18 . ЕЛЕМЕНТИ ПРОВЕРА НА ЛИЦУ МЕСТА МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ.....	18
ЧЛАН 19 . МЕРЕЊЕ ПОВРШИНЕ.....	18
ЧЛАН 20 . ПРОВЕРА УСЛОВА ПРИХВАТЉИВОСТИ И ОБАВЕЗА КОД МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ	18
ЧЛАН 21 . КОНТРОЛНИ ИЗВЕШТАЈ МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ	18
ЧЛАН 22 . СМАЊЕЊА И ИЗУЗЕЦИ У ВЕЗИ ВЕЛИЧИНЕ ПОВРШИНЕ.....	19
НАСЛОВ 3: ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ У ВЕЗИ ПОВЕРАВАЊА ПОСЛОВА СПРОВОЂЕЊА БУЏЕТА СРБИЈИ	20
ЧЛАН 23 . ЗАЈЕДНИЧКИ ЗАХТЕВИ	20
ЧЛАН 24 . ПРИПРЕМЕ ЗА СЛАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ БУЏЕТА	20
ЧЛАН 25 . ЗАХТЕВ И ПРАТЕЋИ АНЕКСИ	22
ОДЕЉАК III ПРАВИЛА ПРОГРАМИРАЊА.....	22
ЧЛАН 26 . ИПАРД II ПРОГРАМ	22
ЧЛАН 27 . МЕРЕ ИПАРД II ПРОГРАМА	22
ОДЕЉАК IV ПРАВИЛА СПРОВОЂЕЊА	23
НАСЛОВ 1 ОПШТА ПРАВИЛА И ПРИНЦИПИ СПРОВОЂЕЊА	23

ЧЛАН 28 . ПРАВИЛА НАБАВКЕ.....	23
НАСЛОВ 2: ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ВИДЉИВОСТ	23
ЧЛАН 29 . ИНФОРМИСАЊЕ, ЈАВНОСТ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ.....	23
ЧЛАН 30. ВИДЉИВОСТ И КОМУНИКАЦИЈА	24
<i>ОДЕЉАК V ПРАВИЛА О ФИНАНСИЈСКОМ УПРАВЉАЊУ ИПА II ПОМОЋИ</i>	<i>25</i>
НАСЛОВ 1: ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.....	25
ЧЛАН 31 . ОПШТА ПРАВИЛА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОМОЋИ.....	25
ЧЛАН 32. ИНТЕНЗИТЕТИ ПОМОЋИ И СТОПА ДОПРИНОСА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ.....	25
НАСЛОВ 2: ПРИХВАТЉИВОСТ	25
ЧЛАН 33 . ПРИХВАТЉИВОСТ ТРОШКОВА	25
НАСЛОВ 3: ФИНАНСИРАЊЕ И ПЛАЋАЊЕ.....	29
ЧЛАН 34. ОТКАЗИВАЊЕ НЕИСКОРИШЋЕНИХ СРЕДСТАВА.....	29
ЧЛАН 35 . ПЛАН ФИНАНСИРАЊА <i>ИПАРД II</i> ПРОГРАМА.....	29
ЧЛАН 36 . ИСПЛАТЕ ДОПРИНОСА УНИЈЕ.....	29
ЧЛАН 37 . ЗАХТЕВИ ЗА ПЛАЋАЊЕ ОД СТРАНЕ <i>СРБИЈЕ</i>	30
ЧЛАН 38. ПРЕТФИНАНСИРАЊЕ	32
ЧЛАН 39 . ИЗРАЧУНАВАЊЕ ИЗНОСА ЗА ПЛАЋАЊЕ	32
ЧЛАН 40. ИЗРАВНАЊЕ КОНАЧНОГ САЛДА.....	32
ЧЛАН 41 . ПЛАЋАЊА ПРИМАОЦИМА.....	33
ЧЛАН 42 . ДЕВИЗНИ КУРС И КАМАТА.....	35
НАСЛОВ 4: ЗАТВАРАЊЕ ПРОГРАМА.....	36
ЧЛАН 43. ЗАТВАРАЊЕ <i>ИПАРД II</i> ПРОГРАМА.....	36
ЧЛАН 44 . ЧУВАЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	36
НАСЛОВ 5: ФИНАНСИЈСКЕ КОРЕКЦИЈЕ И ИСПИТИВАЊЕ И ПРИХВАТАЊЕ РАЧУНА.....	36
ЧЛАН 45 . САДРЖАЈ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА.....	36
ЧЛАН 46 . ПРЕНОС ИНФОРМАЦИЈА НЕОПХОДНИХ ЗА ИСПИТИВАЊЕ И ПРИХВАТАЊЕ ОБРАЧУНА.....	37
ЧЛАН 47 . ФОРМА И САДРЖАЈ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОДАТАКА.....	37
ЧЛАН 48 . ПРОЦЕДУРЕ ИСПИТИВАЊА И ПРИХВАТАЊА РАЧУНА.....	39
ЧЛАН 49 . УСКЛАЂЕНОСТ РАЧУНА.....	39
ЧЛАН 50 . ПОВРАЋАЈ СРЕДСТАВА.....	40
<i>ОДЕЉАК VI ПРАЋЕЊЕ, ВРЕДНОВАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ</i>	<i>41</i>
НАСЛОВ 1: ПРАЋЕЊЕ ПРОГРАМА.....	41
ЧЛАН 51 . ПРАЋЕЊЕ ПРОГРАМА И ПОКАЗАТЕЉИ ПРАЋЕЊА.....	41
ЧЛАН 52 . ОДБОР ЗА ПРАЋЕЊЕ <i>ИПАРД-А II</i>	42
ЧЛАН 53 . ПОКАЗАТЕЉИ.....	43
НАСЛОВ 2: ВРЕДНОВАЊЕ.....	43
ЧЛАН 54 . НАЧЕЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ <i>ИПАРД II</i> ПРОГРАМА.....	43
ЧЛАН 55 . ПРЕТХОДНО (<i>EX-ANTE</i>) ВРЕДНОВАЊЕ <i>ИПАРД II</i> ПРОГРАМА.....	43
ЧЛАН 56 . ПЛАН ВРЕДНОВАЊА ЗА <i>ИПАРД II</i> ПРОГРАМ.....	45

ЧЛАН 57. ПЕРИОДИЧНО (<i>INTERIM</i>) ВРЕДНОВАЊЕ	45
ЧЛАН 58 . НАКНАДНО (<i>EX-POST</i>) ВРЕДНОВАЊЕ	45
НАСЛОВ 3: ИЗВЕШТАВАЊЕ.....	46
ЧЛАН 59 . ГОДИШЊИ И ЗАВРШНИ ИЗВЕШТАЈИ О СПРОВОЂЕЊУ.....	46
<i>ОДЕЉАК VII</i> ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ВИШЕГОДИШЊИХ АКЦИОНИХ ПРОГРАМА СА ПОДЕЛОМ ОБАВЕЗА	49
<i>ОДЕЉАК VII I</i> ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ПРОГРАМА ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ.....	49
<i>ОДЕЉАК IX</i> ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....	49
ЧЛАН 60 . ПРИМЕНЉИВОСТ СЕКТОРСКОГ СПОРАЗУМА ЗА ИПА.....	49
ЧЛАН 61 . АДРЕСЕ ЗА КОМУНИКАЦИЈУ	49
ЧЛАН 62. НЕУСКЛАЂЕНОСТ И РАСКИД СПОРАЗУМА	50
ЧЛАН 63 . СТУПАЊЕ НА СНАГУ	50
ЧЛАН 64 . ПОТПИСИВАЊЕ	51
АНЕКСИ.....	52
АНЕКС 1 __ ОСНОВНЕ ФУНКЦИЈЕ СИСТЕМА ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ	53
АНЕКС 2 __ ОКВИР ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ	57
АНЕКС 3 __ ДОКУМЕНТА ПОТРЕБНА ЗА ЗАХТЕВ ЗА ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА СПРОВОЂЕЊА БУЏЕТА.	63
АНЕКС 4 __ ПРАВИЛА ПРОГРАМИРАЊА	66
АНЕКС 5 __ ОБРАЗАЦ Д 1 –ИЗЈАВА О РАСХОДИМА И ПРИХОДИМА.....	76
АНЕКС 6 ОБРАЗАЦ Д 2 – ГОДИШЊА ИЗЈАВА О РАЧУНИМА ЗА ФИНАНСИЈСКУ ГОДИНУ (.....)	77
АНЕКС 7 __ ПРОГНОЗЕ ПЛАЋАЊА	80
АНЕКС 8 ИНФОРМАЦИЈЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ ПОДРШКЕ О ПОДРШЦИ ИЗ ИПА II ПОМОЋИ	81
АНЕКС 9 СПИСАК СВИХ ИЗВРШЕНИХ ПЛАЋАЊА У ФИНАНСИЈСКОЈ ГОДИНИ 20XX_ ЗА ИПАРД II	
ПРОГРАМ У СРБИЈИ	85
<i>ОДЕЉАК I</i> ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.....	10
ЧЛАН 1. ДЕЛОКРУГ	10
ЧЛАН 2. УСКЛАЂЕНОСТ СА СПОРАЗУМИМА	10
ЧЛАН 3. ОДЛУКЕ О ФИНАНСИРАЊУ И ФИНАНСИЈСКИ СПОРАЗУМИ.....	10
ЧЛАН 4. УСКЛАЂЕНОСТ СА ОСТАЛИМ РАДЊАМА И ИНСТРУМЕНТИМА	10
<i>ОДЕЉАК II</i> ПРАВИЛА ИНДИРЕКТНОГ УПРАВЉАЊА ОД СТРАНЕ СРБИЈЕ	11
НАСЛОВ 1: УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ	11
ЧЛАН 5 . ПРИНЦИПИ СПРОВОЂЕЊА	11
ЧЛАН 6 . ФУНКЦИЈЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДГОВОРНОСТИ СТРУКТУРА И ТЕЛА.....	11
ЧЛАН 7 . ФУНКЦИЈЕ И ОДГОВОРНОСТИ НАЦИОНАЛНОГ СЛУЖБЕНИКА ЗА ОДОБРАВАЊЕ	11
ЧЛАН 8 . ФУНКЦИЈЕ И ОДГОВОРНОСТИ УПРАВЉАЧКОГ ТЕЛА	11
ЧЛАН 9 . ФУНКЦИЈЕ И ОДГОВОРНОСТИ ИПАРД АГЕНЦИЈЕ	13
НАСЛОВ 2: СИСТЕМИ КОНТРОЛЕ.....	14
ЧЛАН 10. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ О ЗАХТЕВИМА ЗА ПОДРШКУ, ЗАХТЕВИМА ЗА ПЛАЋАЊЕ И ДРУГЕ	
ДЕКЛАРАЦИЈЕ	14
ЧЛАН 11. АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОВЕРЕ.....	14
ЧЛАН 12 . ПРОВЕРЕ НА ЛИЦУ МЕСТА	15

ЧЛАН 13 . САДРЖАЈ ПРОВЕРА НА ЛИЦУ МЕСТА	16
ЧЛАН 14 . НАКНАДНЕ ПРОВЕРЕ	16
ЧЛАН 15 . КОНТРОЛНИ ИЗВЕШТАЈ	16
ЧЛАН 16 . МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ	17
ЧЛАН 17 . АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОВЕРЕ МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ	17
ЧЛАН 18 . ЕЛЕМЕНТИ ПРОВЕРА НА ЛИЦУ МЕСТА МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ.....	18
ЧЛАН 19 . МЕРЕЊЕ ПОВРШИНЕ.....	18
ЧЛАН 20 . ПРОВЕРА УСЛОВА ПРИХВАТЉИВОСТИ И ОБАВЕЗА КОД МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ	18
ЧЛАН 21 . КОНТРОЛНИ ИЗВЕШТАЈ МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ	18
ЧЛАН 22 . СМАЊЕЊА И ИЗУЗЕЦИ У ВЕЗИ ВЕЛИЧИНЕ ПОВРШИНЕ.....	19
НАСЛОВ 3: ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ У ВЕЗИ ПОВЕРАВАЊА ПОСЛОВА СПРОВОЂЕЊА БУЏЕТА СРБИЈИ	20
ЧЛАН 23 . ЗАЈЕДНИЧКИ ЗАХТЕВИ	20
ЧЛАН 24 . ПРИПРЕМЕ ЗА СЛАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ БУЏЕТА	20
ЧЛАН 25 . ЗАХТЕВ И ПРАТЕЋИ АНЕКСИ	22
ОДЕЉАК III ПРАВИЛА ПРОГРАМИРАЊА.....	22
ЧЛАН 26 . ИПАРД II ПРОГРАМ	22
ЧЛАН 27 . МЕРЕ ИПАРД II ПРОГРАМА	22
ОДЕЉАК IV ПРАВИЛА СПРОВОЂЕЊА	23
НАСЛОВ 1 ОПШТА ПРАВИЛА И ПРИНЦИПИ СПРОВОЂЕЊА	23
ЧЛАН 28 . ПРАВИЛА НАБАВКЕ.....	23
НАСЛОВ 2: ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ВИДЉИВОСТ	23
ЧЛАН 29 . ИНФОРМИСАЊЕ, ЈАВНОСТ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ.....	23
ЧЛАН 30. ВИДЉИВОСТ И КОМУНИКАЦИЈА	24
ОДЕЉАК V ПРАВИЛА О ФИНАНСИЈСКОМ УПРАВЉАЊУ ИПА II ПОМОЋИ	25
НАСЛОВ 1: ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.....	25
ЧЛАН 31 . ОПШТА ПРАВИЛА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОМОЋИ.....	25
ЧЛАН 32. ИНТЕНЗИТЕТИ ПОМОЋИ И СТОПА ДОПРИНОСА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ	25
НАСЛОВ 2: ПРИХВАТЉИВОСТ	25
ЧЛАН 33 . ПРИХВАТЉИВОСТ ТРОШКОВА	25
НАСЛОВ 3: ФИНАНСИРАЊЕ И ПЛАЋАЊЕ.....	29
ЧЛАН 34. ОТКАЗИВАЊЕ НЕИСКОРИШЋЕНИХ СРЕДСТАВА.....	29
ЧЛАН 35 . ПЛАН ФИНАНСИРАЊА ИПАРД II ПРОГРАМА	29
ЧЛАН 36 . ИСПЛАТЕ ДОПРИНОСА УНИЈЕ.....	29
ЧЛАН 37 . ЗАХТЕВИ ЗА ПЛАЋАЊЕ ОД СТРАНЕ СРБИЈЕ.....	30
ЧЛАН 38. ПРЕТФИНАНСИРАЊЕ	32
ЧЛАН 39 . ИЗРАЧУНАВАЊЕ ИЗНОСА ЗА ПЛАЋАЊЕ	32
ЧЛАН 40. ИЗРАВНАЊЕ КОНАЧНОГ САЛДА.....	32
ЧЛАН 41 . ПЛАЋАЊА ПРИМАОЦИМА.....	33
ЧЛАН 42 . ДЕВИЗНИ КУРС И КАМАТА.....	35

НАСЛОВ 4: ЗАТВАРАЊЕ ПРОГРАМА.....	36
ЧЛАН 43. ЗАТВАРАЊЕ ИПАРД II ПРОГРАМА.....	36
ЧЛАН 44 . ЧУВАЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ.....	36
НАСЛОВ 5: ФИНАНСИЈСКЕ КОРЕКЦИЈЕ И ИСПИТИВАЊЕ И ПРИХВАТАЊЕ РАЧУНА.....	36
ЧЛАН 45 . САДРЖАЈ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА.....	36
ЧЛАН 46 . ПРЕНОС ИНФОРМАЦИЈА НЕОПХОДНИХ ЗА ИСПИТИВАЊЕ И ПРИХВАТАЊЕ ОБРАЧУНА.....	37
ЧЛАН 47 . ФОРМА И САДРЖАЈ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОДАТАКА.....	37
ЧЛАН 48 . ПРОЦЕДУРЕ ИСПИТИВАЊА И ПРИХВАТАЊА РАЧУНА.....	39
ЧЛАН 49 . УСКЛАЂЕНОСТ РАЧУНА.....	39
ЧЛАН 50 . ПОВРАЋАЈ СРЕДСТАВА.....	40
ОДЕЉАК VI ПРАЋЕЊЕ, ВРЕДНОВАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ.....	41
НАСЛОВ 1: ПРАЋЕЊЕ ПРОГРАМА.....	41
ЧЛАН 51 . ПРАЋЕЊЕ ПРОГРАМА И ПОКАЗАТЕЉИ ПРАЋЕЊА.....	41
ЧЛАН 52 . ОДБОР ЗА ПРАЋЕЊЕ ИПАРД-А II.....	42
ЧЛАН 53 . ПОКАЗАТЕЉИ.....	43
НАСЛОВ 2: ВРЕДНОВАЊЕ.....	43
ЧЛАН 54 . НАЧЕЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ ИПАРД II ПРОГРАМА.....	43
ЧЛАН 55 . ПРЕТХОДНО (EX-ANTE) ВРЕДНОВАЊЕ ИПАРД II ПРОГРАМА.....	43
ЧЛАН 56 . ПЛАН ВРЕДНОВАЊА ЗА ИПАРД II ПРОГРАМ.....	45
ЧЛАН 57. ПЕРИОДИЧНО (INTERIM) ВРЕДНОВАЊЕ.....	45
ЧЛАН 58 . НАКНАДНО (EX-POST) ВРЕДНОВАЊЕ.....	45
НАСЛОВ 3: ИЗВЕШТАВАЊЕ.....	46
ЧЛАН 59 . ГОДИШЊИ И ЗАВРШНИ ИЗВЕШТАЈИ О СПРОВОЂЕЊУ.....	46
ОДЕЉАК VII ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ВИШЕГОДИШЊИХ АКЦИОНИХ ПРОГРАМА СА ПОДЕЛОМ ОБАВЕЗА	49
ОДЕЉАК VII I ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ПРОГРАМА ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ.....	49
ОДЕЉАК IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....	49
ЧЛАН 60 . ПРИМЕНЉИВОСТ СЕКТОРСКОГ СПОРАЗУМА ЗА ИПА.....	49
ЧЛАН 61 . АДРЕСЕ ЗА КОМУНИКАЦИЈУ.....	49
ЧЛАН 62. НЕУСКЛАЂЕНОСТ И РАСКИД СПОРАЗУМА.....	50
ЧЛАН 63 . СТУПАЊЕ НА СНАГУ.....	50
ЧЛАН 64 . ПОТПИСИВАЊЕ.....	51
АНЕКСИ.....	52
АНЕКС 1 __ ОСНОВНЕ ФУНКЦИЈЕ СИСТЕМА ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ.....	53
АНЕКС 2 __ ОКВИР ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ.....	57
АНЕКС 3 __ ДОКУМЕНТА ПОТРЕБНА ЗА ЗАХТЕВ ЗА ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА СПРОВОЂЕЊА БУЏЕТА.	63
АНЕКС 4 __ ПРАВИЛА ПРОГРАМИРАЊА.....	66
АНЕКС 5 __ ОБРАЗАЦ Д 1 –ИЗЈАВА О РАСХОДИМА И ПРИХОДИМА.....	76
АНЕКС 6 ОБРАЗАЦ Д 2 – ГОДИШЊА ИЗЈАВА О РАЧУНИМА ЗА ФИНАНСИЈСКУ ГОДИНУ (.....)	77
АНЕКС 7 __ ПРОГНОЗЕ ПЛАЋАЊА.....	80

АНЕКС 8 ИНФОРМАЦИЈЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ ПОДРШКЕ О ПОДРШЦИ ИЗ ИПА II ПОМОЋИ	81
АНЕКС 9 СПИСАК СВИХ ИЗВРШЕНИХ ПЛАЋАЊА У ФИНАНСИЈСКОЈ ГОДИНИ 20XX_ ЗА ИПАРД II ПРОГРАМ У СРБИЈИ	85

Европска комисија, (у даљем тексту: Комисија), која поступа за и у име Европске уније

с једне стране и

Владе Републике Србије, која поступа у име Републике Србије, (у даљем тексту: Србија)

с друге стране

и означене заједничким терминима: споразумне стране.

Будући да:

- (1) дана 11. марта 2014. године, Европски парламент и Савет усвојили су Уредбу (ЕУ) бр. 231/2014 којом се успоставља Инструмент претприступне помоћи¹ (у даљем тексту: »Уредба ИПА II«). Овај инструмент представља правну основу за пружање финансијске помоћи корисницима који су наведени у Анексу I Уредбе ИПА II како би им помогао у усвајању и примени реформи у различитим секторима, укључујући нарочито сектор пољопривреде, а које су неопходне за поштовање вредности Уније и постепено усаглашавање са правилима, стандардима, политикама и праксама Уније, на њиховом путу до пуноправног чланства у Европској унији.
 - (2) дана 2. маја 2014. године, Комисија је усвојила Уредба о спровођењу (ЕУ) бр. 447/2014² утврђујући применљиве одредбе управљања и контроле (у даљем тексту: Уредба о спровођењу ИПА II).
 - (3) у складу са чланом 5. Уредбе о спровођењу Оквирни споразум може бити допуњен Секторским споразумом који успоставља специфичне одредбе за управљање и примену помоћи ИПА II у специфичним областима подршке или програмима.
 - (4) Србија испуњава услове за коришћење помоћи на основу Уредбе ИПА II.
 - (5) 30. децембра 2014. године склопљен је Оквирни споразум између Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) (у даљем тексту: Оквирни споразум).
 - (6) Србија ће спроводити програме руралног развоја на бази индиректног управљања у складу са чланом 58(1)(ц) Уредбе (ЕУ, EUROATOM) бр. 966/2012 Европског парламента и Савета³ који морају да прикажу активности које ће бити финансиране из помоћи ИПА II. Одабране врсте радњи ће бити сличне природе као што је наведено у Уредби (ЕУ) бр. 1305/2013 Европског парламента и Савета⁴.
 - (7) У неким одељцима Оквирног споразума правила за примену програма руралног развоја нису довољно детаљна. Стога је потребно утврдити даља детаљна правила за примену и управљање програмом *ИПАРД II* у Секторском споразуму у складу са чланом 9. Оквирног споразума.
 - (8) У циљу постизања усклађености ова два документа, структура Секторског споразума ће пратити структуру Оквирног споразума.
- СПОРАЗУМЕЛЕ СУ СЕ:

¹ Уредба (ЕУ) бр. 231/2014 Европског парламента и Савета од 11. марта 2014. год. којом се успоставља Инструмент претприступне помоћи (ИПА II) (ИПА II) (ОЈ L 77, 15.3.2014, р. 11).

² Уредба о спровођењу Комисије (ЕУ) бр. 447/2014 о посебним правилима за спровођење Уредбе (ЕУ) бр. 231/2014 Европског парламента и Савета који успоставља Инструмент за претприступну помоћ (ИПА II) (ОЈ L 132, 3.5.2014, р. 32).

³ Уредба (ЕУ, ЕУРАТОМ) Но 966/2012 Европског парламента и Савета од 25. октобра 2012 о финансијским правилима примењивим на генерални буџет Уније и укидајући Уредбу Савета (ЕЦ, ЕУРАТОМ) Но 1605/2002 (ОЈ L 298, 26.10.2012, р. 1).

⁴ Уредба (ЕУ) Но 1305/2013 Европског парламента и Савета од 17. децембра 2013 о подршци руралном развоју из Европског фонда за пољопривреду и рурални развој (ЕАФРД) и укидајући Уредбу Савета (ЕЦ) Но 1698/2005 (ОЈ L 347, 20.12.2013, р. 487).

ОДЕЉАК I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

ЧЛАН 1. ДЕЛОКРУГ

Овај Споразум успоставља посебне одредбе за управљање и спровођење помоћи у областима подршке пољопривреди и руралном развоју ИПА II (*ИПАРД II*) у складу са чланом 9. Оквирног споразума.

Он допуњује Оквирни споразум (ОС) закључен са Србијом у складу са чланом 5. (1) и (2) Уредбе о спровођењу ИПА II. У случају сукоба, одредбе Оквирног споразума ће превладати над онима из Секторског споразума.

ЧЛАН 2. УСКЛАЂЕНОСТ СА СПОРАЗУМИМА

- (1) Србија предузима све потребне мере, како би се осигурало одговарајуће извршавање свих активности помоћи и олакшала спровођење *ИПАРД II* програма у складу са Оквирним споразумом и овим Споразумом (у даљем тексту означени заједничким термином: Споразуми). Сматра се да позивање на усклађеност са овим Споразумима укључује и усклађеност са *ИПАРД II* програмом и Финансијским споразумом, из члана 3. овог Споразума.
- (2) У случају сукоба, одредбе Споразума ће превладати над онима из *ИПАРД II* програма.

ЧЛАН 3. ОДЛУКЕ О ФИНАНСИРАЊУ И ФИНАНСИЈСКИ СПОРАЗУМИ

Након што Оквирни споразум и овај Споразум ступе на снагу и након што Комисија усвоји финансијску одлуку којом се одобрава *ИПАРД II* Програм, Финансијски споразум се закључује у складу са чланом 6(3) Уредбе о спровођењу ИПА II.

Финансијски споразум утврђује пресек вишегодишњих правних обавеза и период ваљаности тих обавеза, рашчлањених у неколико година на годишње рате.

Финансијски споразум се ревидира на годишњој основи, како би се узели у обзир износи предвиђени буџетом Комисије и, по потреби, измене овог Споразума.

ЧЛАН 4. УСКЛАЂЕНОСТ СА ОСТАЛИМ РАДЊАМА И ИНСТРУМЕНТИМА

- (1) Поред члана 5(1)(б) Оквирног споразума, Комисија и Србија осигуравају усклађеност и координацију помоћи унутар и између програма *ИПАРД II*, осталих деловања области подршке у оквиру Уредбе ИПА II и помоћи од Европске инвестиционе банке (ЕИБ) и осталих међународних финансијских инструмената, на нивоима планирања, програмирања и спровођења.
- (2) Избегава се свако преклапање активности које су обухваћене помоћи пруженом у оквиру различитих области подршке ИПА.

ОДЕЉАК II ПРАВИЛА ИНДИРЕКТНОГ УПРАВЉАЊА ОД СТРАНЕ СРБИЈЕ

НАСЛОВ 1: УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ

ЧЛАН 5. ПРИНЦИПИ СПРОВОЂЕЊА

Спровођење програма *ИПАРД II* врши Србија на основу индиректног управљања.

ЧЛАН 6. ФУНКЦИЈЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДГОВОРНОСТИ СТРУКТУРА И ТЕЛА

Структурама и телима наведеним у чл. 10(1)(ц) и 10(2) Оквирног споразума додељују се функције и одговорности утврђене у *Анексу I* овог Споразума.

ЧЛАН 7. ФУНКЦИЈЕ И ОДГОВОРНОСТИ НАЦИОНАЛНОГ СЛУЖБЕНИКА ЗА ОДОБРАВАЊЕ

- (1) Национални службеник за одобравање (у даљем тексту: „*НАО*“) је одговоран за успостављање управљачке структуре као што се и наводи у члану 10(2) Оквирног споразума.
- (2) Поред одредбе 2 *Анекса А* Оквирног споразума, *НАО* делује као једини саговорник са Комисијом за сва питања која се односе на *ИПАРД* програм у вези са:
 - (а) дистрибуцијом текстова и смерница Европске уније, који се односе на систем управљања и контроле, као и на све остале органе одговорне за њихово спровођење и усклађену примену;
 - (б) захтевом за поверавање послова спровођења буџета као што се наводи у члану 13(1) Оквирног споразума; в) достављањем Комисији комплетне евиденције рачуноводствених података потребних у статистичке и контролне сврхе.
- (3) *НАО* ће проценити све предложене промене везано за систем спровођења или плаћања оперативне структуре и управљачке структуре. *НАО* подноси Комисији, уз примерак Ревизорском телу, све суштинске промене, укључујући процену *НАО*, одговарајућа појашњења, оправдања и пратећа документа ради испитивања и одобрења пре спровођења таквих промена.

ЧЛАН 8. ФУНКЦИЈЕ И ОДГОВОРНОСТИ УПРАВЉАЧКОГ ТЕЛА

- (1) Управљачко тело ће бити одговорно за припрему и спровођење *ИПАРД II* програма, у складу са *Анексом I* овог Споразума.
- (2) Управљачко тело ће вршити своје функције у циљу ефективног спровођења програма *ИПАРД II*.

У складу са чланом 10(1)(ц) Оквирног споразума биће одговорно за:

- (а) израду нацрта *ИПАРД II* програма и свих његових измена и допуна, укључујући и оне које је захтевала Комисија
- (б) контролу и проверу мера које треба дефинисати у програму *ИПАРД II* у

сарадњи са ИПАРД Агенцијом;

(в) одабир мера у оквиру сваког позива за подношење захтева у оквиру програма *ИПАРД II*, услови прихватљивости и доделу финансијских средстава по мери, по позиву. Одлука о додели финансијских средстава по мери, по позиву, се доноси у договору са ИПАРД Агенцијом;

(б) (г) постојање одговарајућег националног правног основа за спровођење програма *ИПАРД II* и његово ажурирање по потреби;

(д) помоћ раду Одбора за праћење *ИПАРД II* програма као што је наведено у члану 52. овог Споразума, посебно обезбеђивањем докумената неопходних за праћење квалитета реализације програма *ИПАРД II*;

(3) Управљачко тело у складу са одредбом 4(3)(а)(и) Анекса А Оквирног споразума, успоставља систем извештавања и информисања за прикупљање финансијских и статистичких информација о напредовању *ИПАРД II* програма, такође на основу информација које је испоставила ИПАРД Агенција, и прослеђује ове податке Одбору за праћење *ИПАРД II* програма, у складу са склопљеним споразумима између Србије и Комисије, користећи, где је то могуће, компјутеризоване системе који омогућавају размену података са Комисијом и повезани су са системом извештавања и информисања који успоставља НАО, у складу са одредбом 2(4)(ф) Анекса А Оквирног споразума.

Систем извештавања и информисања треба да допринесе састављању годишњих и завршних извештаја о спровођењу из члана 59 . овог Споразума.

(4) Управљачко тело предлаже измене и допуне *ИПАРД II* програма Комисији и Националном ИПА координатору (НИПАК-у), након саветовања са ИПАРД Агенцијом и након споразума са Одбором за праћење *ИПАРД II* програма. Управљачко тело одговорно је за осигуравање да су релевантни органи обавештени о потреби уношења одговарајућих административних промена, када се такве промене затраже након Одлуке Комисије да се измени и допуни *ИПАРД II* програм.

(5) Управљачко тело сваке године саставља акциони план за операције предвиђене у оквиру мера техничке помоћи, који се предаје Одбору за праћење *ИПАРД II* програма, ради добијања сагласности.

(6) Као што се и наводи у одредби 4(3)(а)(ив), Управљачко тело саставља план вредновање у складу са чланом 56. овог Споразума. Он се подноси Одбору за праћење *ИПАРД II* као што је наведено у члану 52. овог Споразума најкасније годину дана након што Комисија усвоји програм *ИПАРД II*. Управљачко тело подноси извештај Одбору за праћење *ИПАРД II* и Комисији о напретку реализације овог плана.

(7) Управљачко тело сачињава кохерентан план видљивости и комуникације у складу са чланом 24. Оквирног споразума, који се спроводи према годишњем списку акција и саветује и обавештава Комисију, након што је примила савет из Одбора за праћење *ИПАРД II* програма. План ће посебно приказати иницијативе које су предузете и које ће се предузети, у вези информисања јавности о улози Европске уније у програму *ИПАРД II* и његовим резултатима.

(8) Када се део његових задатака пренесе другом органу, Управљачко тело задржава потпуну одговорност за управљање и спровођење таквих задатака у складу са принципом одговорног финансијског управљања.

ЧЛАН 9. ФУНКЦИЈЕ И ОДГОВОРНОСТИ ИПАРД АГЕНЦИЈЕ

(1) ИПАРД Агенцији додељене су функције и одговорности у складу с Анексом I.

У складу са чланом 10(1) Оквирног споразума, она ће бити одговорна да:

- (а) даје мишљење Управљачком телу о могућности контроле и проверљивости мера програма *ИПАРД II*;
 - (б) позива на подношење пријава и објављује услове и одредбе о прихватљивости уз претходан договор са Управљачким телом, а у вези питања која се наводе у члану 8(2)(ц) овог Споразума;
 - (в) врши селекцију пројеката које треба спровести;
 - (г) утврђује уговорне обавезе у писаном облику између ИПАРД Агенције и прималаца укључујући информације о могућим санкцијама у случају непоштовања тих обавеза и, уколико је потребно, издаје одобрење за започињање са радом. ИПАРД Агенција може да настави са уговарањем или преузимањем обавеза по овом Споразуму за посебну меру до датума када Србија почне са уговарањем или преузимањем обавеза за ову меру под било којим следећим програмом *ИПАРД II*;
 - (д) врши послове праћења, ради осигурања напредовања пројеката који сеспровode;
 - (ђ) извештава о напретку мера које се спроводе у односу на показатеље;
 - (е) осигурава да је прималац упознат са доприносом Европске уније пројекту;
 - (ж) осигурава извештавање о неправилностима на националном нивоу;
 - (з) осигурава да НАО, управљачка структура и Управљачко тело добију све потребне информације како би могли обављати своје задатке.
 - (и) осигурава усклађеност са обавезама које се тичу јавности наведене у члану 23. Оквирног споразума.
- (2) С обзиром на улагања у инфраструктурне пројекте оне врсте од које се обично очекује да створи знатну нето добит, ИПАРД Агенција процењује, пре склапања уговорних договора са потенцијалним примаоцем, да ли је пројекат такве врсте. Ако се може закључити да јесте, ИПАРД Агенција осигурава да јавна помоћ из свих извора не прелази 50% укупних трошкова везаних уз пројекат и сматраних прихватљивим за кофинансирање од стране Европске уније.
- (3) ИПАРД Агенција осигурава да за сваки пројекат у оквиру *ИПАРД II* програма, акумулација јавне помоћи додељене из свих извора, не прелази највише горње границе за јавне трошкове утврђене у члану 32. овог Споразума.

НАСЛОВ 2: СИСТЕМИ КОНТРОЛЕ

ЧЛАН 10. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ О ЗАХТЕВИМА ЗА ПОДРШКУ, ЗАХТЕВИМА ЗА ПЛАЋАЊЕ И ДРУГЕ ДЕКЛАРАЦИЈЕ

(1) Србија ће предвидети одговарајуће процедуре за подношење захтева за подршку, захтева за плаћање и других декларација које се односе на мере руралног развоја.

- (2) Резултати административних провера и провера на лицу места се процењују како би се утврдило да ли неки настали проблеми представљају ризик за друге сличне операције, примаоце или друга тела, као и да ли постоји неуклађеност са критеријумима прихватљивости или пак неким другим обавезама наведеним у Споразумима и *ИПАРД II* програму те, да ли се спроводи неопходан ниво контроле, као и да ли постоји потреба за одређеним корективним и превентивним мерама.
- (3) По потреби, административна контрола и контрола на лицу места критеријума прихватљивости узима у обзир случајеве код којих се сумња на непоштовање критеријума које су пријавиле друге службе, органи или организације.

ЧЛАН 11. АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОВЕРЕ

- (1) Административне провере се спровode над свим захтевима за подршку, захтевима за плаћање или другим декларацијама које прималац мора да приложи и обухватају све елементе које је могуће и адекватно контролисати путем административне провере. Процедуре осигуравају евидентирање обављеног посла везаног за праћење, резултате провере и мере предузете како би се отклонила одступања.
- (2) Административне провере захтева за подршку осигуравају усклађеност операције са примењивим обавезама по основу Споразума, укључујући и оне од других обавезујућих стандарда и захтева. Провере ће посебно обухватити верификацију:
 - (а) прихватљивости операције за коју се тражи подршка;
 - (б) критеријума прихватљивости дефинисаних у *ИПАРД II* програму, преузетих и осталих обавеза из операције за коју се тражи подршка;
 - (в) усклађености са критеријумима одабира;
 - (г) прихватљивости трошкова операције;
 - (д) усклађености операције за коју се тражи подршка са примењивим националним правилима и правилима Европске уније, нарочито, и где је то потребно, о јавној набавци, државној помоћи и осталим одговарајућим стандардима које је утврдило национално законодавство или су утврђени у Споразумима (укључујући програм *ИПАРД II*);
 - (ђ) реалистичности предложених трошкова, што се процењује употребом одговарајућег система вредновања, као што су референтни трошкови, стандардни јединични трошкови, поређење различитих понуда или одбор за оцену;
 - (е) поузданост подносиоца захтева, у односу на било коју информацију од треће стране, као што су судске пресуде, кривични поступци покренути од стране јавног тужиоца, започета процедура банкрота
- (3) Административне провере захтева за плаћање укључују проверу:
 - (а) доставе кофинансираних производа и услуга. Уговорно претфинансирање од стране тела за уговарање, може се третирати као дозвољен трошак до 10% износа наведеног у уговору;
 - (б) реалистичност тражених трошкова;
 - (в) извршености операције и испуњености услова у поређењу са операцијом за коју је захтев за подршку предат и одобрен;

(г) реалистичност тражених трошкова, који ће се процењивати употребом одговарајућег система и извршених плаћања.

- (4) Административне провере укључују поступке за избегавање неправилног двоструког финансирања с осталим програмима Европске уније или националним програмима. Ако постоји финансирање из других извора, те провере осигуравају да укупна примљена помоћ не пређе највишу дозвољену горњу границу помоћи.
- (5) Административне провере обухватају документа наведена у члану 36 (7) овог Споразума.
- (6) Назнаке неправилности ће бити праћене одговарајућим административним процедурама.

ЧЛАН 12 . ПРОВЕРЕ НА ЛИЦУ МЕСТА

- (1) Провере на лицу места се врше над свим захтевима за подршку и захтевима за плаћање које прималац мора да поднесе и обухватају све елементе које је могуће контролисати у време посете. Међутим, у изузетним околностима уз благовремено објашњење и обавештење Србија може одлучити да провера на лицу места неће бити неопходна
- (2) Провере на лицу места се могу најавити унапред, под условом да сврха контроле није угрожена. Ако је претходна најавна дата 48 сати пре провере на лицу места, она ће бити ограничена на најмању неопходну меру, зависно од врсте мере и операције која је суфинансирана
- (3) По потреби, провере на лицу места предвиђене овим Споразумом врше се у исто време као и све друге контроле које су предвиђене у Унији или националним законом. Трајање провера на лицу места је строго ограничено на минимални потребни временски период.
- (4) Контролори који врше контроле на лицу места неће бити укључени у административне провере исте операције.
- (5) Финансијски споразум закључен између Комисије и Србије , или свака његова измена и допуна, може да предвиђа да појединачна мера подлеже провери на лицу места на бази узорковања. У таквом случају, Финансијски споразум ће такође указати на минималну величину узорка, критеријуме које треба применити на одабир узорка и колико треба повећати узорак у случају да резултати провере укажу на високу учесталост неправилности.

ЧЛАН 13 . САДРЖАЈ ПРОВЕРА НА ЛИЦУ МЕСТА

- (1) Провере на лицу места утврђују да ли је за операцију поднет захтев и да ли се она спроводи у складу са важећим правилима и обухватају све критеријуме прихватљивости, преузете обавезе и друге обавезе које се односе на услове за давање подршке, а које се може контролисати у време посете. Оне ће потврдити да ли је операција прихватљива.
- (2) Провере на лицу места утврђују тачност података које је прималац доставио путем неопходних докумената .

Ово укључује проверу да ли су пријаве и захтеви за плаћање које је доставио прималац поткрепљене рачуноводственим и другим документима, укључујући, где је то потребно, контролу тачности података у захтеву за плаћање на основу података или комерцијалних докумената трећих страна.

- (3) Провере на лицу места проверавају да ли је употреба или намеравана употреба операције у складу са употребом описаном у захтеву за подршку и за коју је подршка одобрена, провере на лицу места укључују посету места где се операција изводи или, ако је операција нематеријална провера се врши код промотера операције.

ЧЛАН 14 . НАКНАДНЕ ПРОВЕРЕ

- (1) Накнадне провере се врше код инвестиционих операција како би се проверило поштовање обавеза наведених у члану 33(6) или у *ИПАРД II* програму.
- (2) Контролори накнадних провера не смеју бити укључени ни у једну претходну проверу исте инвестиционе операције, осим ако други контролори нису извршили барем једну проверу на лицу места у међувремену.
- (3) Накнадне провере се врше у року од пет година од датума коначне исплате примаоцу помоћи. Све инвестиције морају се контролисати најмање једном током периода од пет година.
- (4) Накнадне провере које су изведене током периода од пет година заснивају се на анализи ризика и финансијском утицају различитих операција, група операција или мера.
- (5) Узорак одобрених операција контролише се у складу са ст. 3. и 4., а нарочито узима у обзир:
- (а) потребу да се провери одговарајућа комбинација врста и величина операција
 - (б) све факторе ризика који су утврђени након националних провера или провера Европске уније;
 - (ц) потребу за одржавањем равнотеже између мера.

ЧЛАН 15 . КОНТРОЛНИ ИЗВЕШТАЈ

- (1) Свака провера на лицу места у складу са овим одељком биће предмет контролног извештаја који омогућава преглед детаља извршених провера. Извештај посебно указује на следеће:
- (а) мере и пријаве или проверене захтеве за плаћање;
 - (б) присутна лица;
 - (в) да ли је обавештење о контроли послато примаоцу и, ако јесте, период претходног обавештења;
 - (г) резултати провере и, где је то могуће запажања било које врсте;
 - (д) даље мере контроле које треба извршити.
- (2) У случају провере на лицу места, прималац ће имати могућност да потпише извештај у току контроле како би потврдио своје присуство током контроле и додао своја запажања.
- Уколико се открије неусклађеност, прималац добија примерак контролног извештаја.
- (3) Став 1. и друга тачка става 2. се примењују *mutatis mutandis* на накнадне провере на које се односи овај одељак.

ЧЛАН 16. МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ

(1) За потребе овог Споразума важиће следећа дефиниција:

'мере које се односе на површину' означавају мере путем којих се подршка базира на пријављеној површини.

(2) Не доводећи у питање Чланове 11(1) и 12, контроле мера које се односе на површину ће бити у складу са правилима прописаним у чл. од 17 до 22. овог Споразума.

ЧЛАН 17. АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОВЕРЕ МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ

(1) Административне провере ће дозволити откривање неусклађености. Провере ће покривати све елементе које је могуће и прикладно проверавати путем административних провера. Оне ће осигурати да:

(а) су критеријуми прихватљивости, преузете и друге обавезе испуњене;

(б) не постоји двоструко финансирање кроз друге програме ЕУ;

(в) је захтев за подршку или захтев за плаћање потпун и поднет у одговарајућем року и, где је то могуће, да су пратећа документа предата и да доказују прихватљивост;

(г) постоји усаглашеност са дугорочним обавезама, тамо где је то одговарајуће.

(2) Тамо где је то одговарајуће административне провере обухватају унакрсне провере пољопривредних парцела наведених у пријави и/или захтеву за плаћање и информације које су садржане у идентификационом систему за пољопривредне парцеле према референтној парцели како би се проверила прихватљивост површина као таквих;

(3) Назнаке неусклађености након унакрсних провера биће праћене другим одговарајућом административном процедуром, и уколико је неопходно, провером на лицу места.

ЧЛАН 18. ЕЛЕМЕНТИ ПРОВЕРА НА ЛИЦУ МЕСТА МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ

(1) Провере на лицу места обухватају све пољопривредне парцеле за које је тражена помоћ.

(2) Провере на лицу места обухватају мерење површине и проверу критеријума прихватљивости, преузетих и других обавеза примаоца на основу мера.

ЧЛАН 19. МЕРЕЊЕ ПОВРШИНЕ

(1) Мерење површине пољопривредне парцеле током провере на лицу места се обавља на свим пољопривредним парцелама за које је поднет захтев за подршку и/или захтев за плаћање.

(2) Финансијским споразумом закљученим између Комисије и Србије, или његовим изменама и допунама, може бити предвиђено да стварно мерење површине пољопривредне парцеле у склопу провере на лицу места буде ограничено на случајно одабрани узорак парцела. Ако се ради о таквом случају Финансијски споразум ће назначити минималну величину узорка. Ако се приликом провере

оваквог узорка открије било какве неусклађености, мериће се све пољопривредне парцеле, или ће закључци из узорка бити екстраполирани.

- (3) Површине пољопривредне парцеле се мере на начин који доказано обезбеђује мерење оног квалитета који је барем еквивалентан оном који се добија преко Глобално навигационог сателитског система (ГНСС) или орто-фото снимком.
- (4) Толеранција једне вредности биће дефинисана за сва мерења површина која се изводе ГНСС-ом и/или орто-фото снимком. За ову сврху, употребљени алати за мерење биће валидирани за најмање једну валидациону класу толеранције испод појединачне вредности. Међутим, толеранција појединачне вредности не сме да прелази 1,25 м.

Максимална толеранција у вези сваке пољопривредне парцеле неће, у апсолутном смислу, прелазити 1,0 ха.

- (5) Укупна површина пољопривредне парцеле се може узети у обзир током мерења под условом да она у потпуности испуњава услове. У другим случајевима, у обзир се узима нето прихватљива површина.

ЧЛАН 20 . ПРОВЕРА УСЛОВА ПРИХВАТЉИВОСТИ И ОБАВЕЗА КОД МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ

- (1) Провере се врше средствима која омогућавају контролу различитих преузетих и других обавеза примаоца.
- (2) Ако метод једне контроле није довољан за потребе става 1, систем контроле ће обезбедити средстава за више контрола, који заједно задовољавају захтеве из става 1.

ЧЛАН 21 . КОНТРОЛНИ ИЗВЕШТАЈ МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРШИНУ

- (1) Свака провера на лицу места мера које се односе на површину биће предмет контролног извештаја који омогућава преглед детаља изведених провера и извођење закључака о усклађености са критеријумима прихватљивости, преузетим и осталима обавезама. Извештај нарочито указује на:
 - (а) мере и пријаве или проверене захтеве за плаћање;
 - (б) присутна лица;
 - (в) контролисане пољопривредне парцеле, измерене пољопривредне парцеле укључујући, где је то могуће, резултат мерења по измереним пољопривредним парцелама и употребљеном методу мерења;
 - (г) где је то могуће, резултате мерења непољопривредног земљишта за које се тражи помоћ на основу мера руралног развоја и употребљеног метода мерења;
 - (д) да ли је обавештење о контроли послато примаоцу и, ако јесте, период претходног обавештења;
 - (ђ) знаке свих посебних мера контроле које треба извести у контексту појединачних мера;
 - (е) све следеће мере контроле које треба извести;
 - (ж) знаке свих откривених неусклађености које могу захтевати праћење током наредних година.
- (2) Прималац ће имати могућност да потпише извештај у току контроле, како би

потврдио присуство примаоца током контроле и додао запажања. Уколико се открије неусклађеност, прималац добија примерак контролног извештаја.

ЧЛАН 22 . СМАЊЕЊА И ИЗУЗЕЦИ У ВЕЗИ ВЕЛИЧИНЕ ПОВРШИНЕ

- (1) Ако се покаже да је утврђена површина већа од пријављене у захтеву за плаћање, за израчунавање помоћи ће се користити пријављена површина.

Ако површина пријављена у захтеву за плаћање премашује утврђену површину, помоћ ће бити обрачуната на основу утврђене површине.

Међутим, када је разлика између укупне утврђене површине и укупне површине пријављене у захтеву за плаћање за меру, мања од или једнака 0,1 хектара, утврђена површина ће се сматрати једнаком пријављеној површини.

Трећа тачка овог става се не примењује када разлика представља више од 20% од укупне површине пријављене за плаћање.

Ако је постављен максимални лимит или горња граница за прихватљиву површину за подршку, износ хектара пријављених у захтеву за плаћање ће бити смањен до лимита или горње границе.

- (2) У случају наведеном у другој тачки става (1), помоћ се израчунава на основу утврђене површине умањене за двоструку вредност разлике, ако је разлика већа од 3% или два хектара, али не прелази 20% утврђене површине.

Ако је разлика већа од 20% утврђене површине, помоћ неће бити одобрена.

НАСЛОВ 3: ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ У ВЕЗИ ПОВЕРАВАЊА ПОСЛОВА СПРОВОЂЕЊА БУЏЕТА СРБИЈИ

ЧЛАН 23 . ЗАЈЕДНИЧКИ ЗАХТЕВИ

- (1) У тренутку слања захтева за поверавање послова спровођења буџета, структуре и тела система управљања и контроле како је утврђено у чл. 10. и 11. Оквирног споразума ће имати добро дефинисану административну организацију и систем унутрашње контроле са свим унутрашњим правилима поступка, јасним институционалним и индивидуалним одговорностима, које су у складу с критеријима утврђеним у Анексу Б Оквирног споразума и Анкесу 2. Споразума у вези следећих области:

- а. контролно окружење;
- б. управљање ризиком;
- в. контролне активности;
- г. информисање и комуникација;
- д. праћење оквира интерне контроле.

Што се тиче Управљачког тела, не примјењују се критеријуми утврђени у Анексу Б Оквирног споразума и Анкесу 2. Споразума везани за управљање ризиком, контролне активности и активности праћења оквира интерне контроле. Улога Управљачког тела у оквиру мере за Техничку помоћ ће бити описана у програму *ИПАРД II*, ако је применљиво.

- (2) Србија може утврдити додатне критеријуме за разматрање величине, одговорности и других специфичности система управљања и контроле.
- (3) Након што обе уговорне стране потпишу Оквирни споразум и овај Споразум, и након усвајања одлуке о финансирању од стране Комисије којом се одобрава

програм *ИПАРД II*, захтев за поверавање послова спровођења буџета и пратећи прилози се достављају Комисији.

ЧЛАН 24. ПРИПРЕМЕ ЗА СЛАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ БУЏЕТА

- (1) Пре слања захтева за поверавање послова спровођења буџета, НАО је дужан да се увери да административни, рачуноводствени процеси, процеси плаћања и систем интерне контроле ИПАРД Агенције дају следеће гаранције:
 - (а) да је прихватљивост захтева и усклађеност са споразумима проверена пре него што су уговори са подносиоцима захтева потписани и преузете обавезе евидентиране;
 - (б) да је прихватљивост захтева за плаћање, као и њихова усклађеност са споразумима проверена пре одобрења исплате;
 - (в) да су извршене обавезе и исплате тачно и потпуно евидентиране на рачунима;
 - (г) да су обављене провере утврђене у споразумима;
 - (д) да су потребни документи поднети на време и у облику који је одређен споразумима или одобреним процедурама;
 - (ђ) да су документи доступни и чувани на начин који осигурава њихову потпуност, ваљаност и читкост током времена, укључујући електронске документе у смислу споразума.
- (2) Ако се НАО није уверио да управљачка структура и оперативна структура поштују критеријуме утврђене у Анексу А и Б Оквирног споразума и Анексу 2. овог Споразума, упућује руководиоцу одговорном за задатке који су додељени његовом телу упутства која одређују услове које је потребно испунити пре него што захтев за поверавање може бити послат Комисији.
- (3) ИПАРД Агенција чува документе који оправдавају извршене исплате и документе у вези извршења прописаних административних и физичких провера. Ако релевантне документе чувају локалне канцеларије или делегирана тела, те канцеларије и тела морају Агенцији ИПАРД слати извештаје о броју извршених провера, њиховом садржају и радњи предузетој у контексту резултата.
- (4) НАО осигурава да рачуноводствени системи Националног фонда и ИПАРД Агенције задовољавају Међународне општеприхваћене рачуноводствене стандарде.
- (5) НАО је дужан да се увери да административни и систем интерне контроле Управљачког тела нуде следеће гаранције:
 - (а) да су потребни документи поднети на време и у облику који је одређен споразумима;
 - (б) да су документи доступни и чувани на начин који осигурава њихову потпуност, ваљаност и читкост током времена, укључујући електронске документе у смислу споразума.
- (6) Испитивања из ставова 1. и 5. спроводе се према Међународним општеприхваћеним стандардима ревизије.
- (7) Захтев за поверавање послова спровођења буџета доставља се Комисији, у складу са чланом 25. овог споразума. Он садржи резултате испитивања из

ставова 1. и 5. овог члана.

- (8) НАО осигурава да су све предложене суштинске промене оних појединости из члана 7 (3) овог Споразума поднете Комисији, уз примерак Ревизорском телу, ради испитивања и одобрења пре примене тих промена.

Суштинском променом сматра се свака промена уведена у одговарајуће националне системе након поверавања послова спровођења буџета, која може значајно утицати на структуре за спровођење и системе који су првобитно представљени као део захтева.

- (9) НАО држи управљачку и оперативну структуру под сталним надзором у складу са чланом 14(1) Оквирног споразума.

- (10) Србија успоставља систем који осигурава да се све информације које упућују на то да управљачка структура и оперативна структура нису у складу с критеријумима, саопште НАО без одлагања.

ЧЛАН 25 . ЗАХТЕВ И ПРАТЕЋИ АНЕКСИ

НАО шаље Комисији захтев за поверавање послова спровођења буџета у складу са чланом 13. Оквирног споразума заједно са документима садржаним у Анексу 3. овог Споразума. Примерак овог захтева и пратећих докумената мора бити послат Ревизорском телу.

ОДЕЉАК III ПРАВИЛА ПРОГРАМИРАЊА

Овај одељак допуњује повезане одредбе одељка III Оквирног споразума.

ЧЛАН 26 . ИПАРД II ПРОГРАМ

У складу са чланом 16(5) Оквирног споразума, мере у оквиру области подршке пољопривреди и руралном развоју биће предмет програма, који се саставља на националном нивоу и покрива читав период спровођења ИПА II помоћи. Програм припремају надлежни органи именовани од стране Србије и доставља се Комисији након консултација одговарајућих заинтересованих страна. Програме руралног развоја спроводи Србија на основу индиректног управљања у складу са чланом 58(1)(ц) Уредбе (ЕУ, Еуратом) бр. 966/2012 и треба да укаже на акције које ће се финансирати путем ИПА II помоћи. Одабране врсте акција ће бити сличне природе као што је предвиђено Уредбом (ЕУ) бр. 1305/2013 Европског парламента и Савета.

ЧЛАН 27 . МЕРЕ ИПАРД II ПРОГРАМА

- (1) У складу са циљевима дефинисаним у члану 16(5) Оквирног споразума, следеће мере могу бити подржане у оквиру програма *ИПАРД II* које се односе на тематске приоритета у Анексу II(j), (к) и (л) Оквирног споразума:

1. Улагања у материјална средства пољопривредних газдинстава
2. Подршка за успостављање група произвођача
3. Улагања у материјална средства везано за прераду и маркетинг пољопривредних и рибарских производа
4. Мере агро-еколошко-климатске и органске производње

5. Спровођење локалних стратегија развоја - приступ ЛЕАДЕР
6. Инвестиције у руралну јавну инфраструктуру
7. Диверсификација пољопривредних газдинстава и пословни развој
8. Унапређење обуке
9. Техничка помоћ
10. Саветодавне службе
11. Успостављање и заштита шума

Додатне информације о мерама дате су у Анексу 4. овог Споразума.

- (2) Управљачко тело и ИПАРД Агенција ће обезбедити претходну процену могућности провере и контроле мера које треба укључити у програм *ИПАРД II*. Управљачко тело и ИПАРД Агенција ће такође предузети процену могућности провере и контроле мера у току спровођења програма *ИПАРД II*. Претходно (ex-ante) вредновање и вредновање током периода спровођења ће узети у обзир, где је то релевантно, резултате контрола у претходном и текућем периоду програмирања. Ако процена открије да захтеви могућности провере и контроле нису испуњени, предметне мере ће бити кориговане у складу са тим.

ОДЕЉАК IV ПРАВИЛА СПРОВОЂЕЊА

НАСЛОВ 1 ОПШТА ПРАВИЛА И ПРИНЦИПИ СПРОВОЂЕЊА

ЧЛАН 28. ПРАВИЛА НАБАВКЕ

- (1) У сврху овог Споразума, Тело за уговарање у складу са чланом 190(2) Уредбе (ЕУ, Еуроатом) бр. 966/2012, јесте национално тело јавног сектора које је прималац помоћи у оквиру програма *ИПАРД II*.

Међутим, јавна набавка се може вршити у име примаоца од стране националног тела јавног сектора које је посебно одређено за тај задатак.

- (2) За набавку под *ИПАРД II* програмом у складу са чланом 18(5) Оквирног споразума, национално законодавство се једино сматра еквивалентним у односу на правила која се примењују од стране Комисије, у складу са Уредбом (ЕУ, Еуроатом) бр. 966/2012, уколико је исправност транспозиције правила потврђена од стране релевантне службе Комисије.

НАСЛОВ 2: ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ВИДЉИВОСТ

ЧЛАН 29. ИНФОРМИСАЊЕ, ЈАВНОСТ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ

- (1) Србија ће обезбедити информације о програму и објавити програм *ИПАРД II* и допринос Уније у складу са Анексом 8. овог Споразума. Ова информација ће бити усмерена на ширу јавност. Она ће нагласити улогу Уније и обезбедити транспарентност помоћи Уније.
- (2) Управљачко тело је одговорно за:
 - (а) састављање акционог плана за видљивост и комуникације у складу са чланом 30. овог Споразума;
 - (б) осигурање успостављања јединственог сајта или једног веб портала који ће пружати информације о, и приступ *ИПАРД II* програму Србије, укључујући информације о времену спровођења програмирања и свих

процеса јавних консултација;

(в) информисање потенцијалних прималаца о могућностима финансирања у оквиру програма *ИПАРД II*.

- (3) Да би се обезбедила транспарентност у вези подршке у оквиру ИПАРД-а, ИПАРД Агенција ће бити одговорна за објављивање списка операција и прималаца помоћи ИПА II у складу са условима утврђеним чланом 23(2) Оквирног споразума.

Објављене информације ће бити доступне у формату за табеларне прорачуне, који омогућава да се подаци могу сортирати, претраживати, екстраховати, поредити и лако објављивати на Интернету, на пример у ЦСВ или ХМЛ формату. Списак операција ће бити доступан преко јединственог сајта или јединственог веб портала. Минимум информација које ће се налазити на списку операција је прописан у Анексу 8. овог Споразума.

- (4) Списак операција и прималаца ће бити ажуриран најмање једном у шест месеци.
- (5) ИПАРД Агенција обавештава примаоце *ИПАРД II* помоћи о доприносу Уније.
- (6) У складу са чланом 23(3) Оквирног споразума, само обавештења о додели уговора јавне набавке који су предмет поступка „међународног отвореног позива за достављање понуда“ биће припремљена и послата Комисији за објављивање.

ЧЛАН 30. ВИДЉИВОСТ И КОМУНИКАЦИЈА

- (1) Активности које чине доступним и објављују, у Србији, информације о помоћи у оквиру *ИПАРД II* програма како је наведено у члану 24. Оквирног споразума спроводе се на основу плана за видљивост и комуникације који Управљачко тело и Комисија морају договорити. Тај план за видљивост и комуникације одобрава Одбор за праћење *ИПАРД II* програма, најкасније годину дана од дана усвајања истог од стране Комисије *ИПАРД II* програма и утврђује:

(а) циљеве и циљне групе;

(б) садржај и стратегију мера комуникације и информисања, наводећи мере које је потребно предузети;

(в) оквирни буџет;

(г) административне секторе или тела одговорна за спровођење;

(д) критеријуме који треба да се користе за процену утицаја и мера информисања и промоције у смислу транспарентности, свести о ИПАРД програмима и улози коју има Унија.

Овај план који покрива цео период програма *ИПАРД II*, спроводи се према годишњој листи активности.

- (2) Износ додељен за информисање и јавност/промоцију може бити део мере техничке помоћи ИПАРД програма.
- (3) На састанцима Одбора за праћење *ИПАРД II* програма, председник извештава о напретку спровођења активности информисања и јавности/промоције и предочава члановима Одбора примере таквих мера.
- (4) Ако извршење овог члана подразумева посебне активности информисања и јавности/промоције на нивоу пројекта, такве активности су одговорност примаоца ИПА II помоћи и финансирају се из износа који је додељен

одговарајућем пројекту.

ОДЕЉАК V ПРАВИЛА О ФИНАНСИЈСКОМ УПРАВЉАЊУ ИПА II ПОМОЋИ

НАСЛОВ 1: ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31. ОПШТА ПРАВИЛА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОМОЋИ

- (1) Све активности које примају помоћ у оквиру *ИПАРД II* програма захтевају кофинансирање од стране Србије. Ако извршење активности зависи од финансијског доприноса из сопствених извора Србије или из других извора финансирања, финансирање од стране Европске уније постаје доступно у оном тренутку у ком постане доступан и сам финансијски допринос Србије и/или други извор финансирања. Међутим, у случају прималаца у јавном сектору, Европска унија може дати допринос касније од доприноса других јавних органа. Ни у ком случају допринос Европске уније не може бити дат пре доприноса јавних органа у Србији.
- (2) Доприносом Европске уније кофинансирају се јавни трошкови који су стварно исплаћени кориснику.
- (3) Финансирање од стране Европске уније подлеже испуњавању обавеза Србије према Споразумима и Споразуму о финансирању у складу са чланом 3. овог Споразума.
- (4) Девизни рачун у еврима, укључујући и остварену камату, који у име Србије отвара Национални фонд, у складу са чланом 33(б) Оквирног споразума, неће се теретити никаквим трошковима или порезима.
- (5) Србија доставља Комисији примерак потписа свих актера укључених у захтеве за исплату од Европске уније на основу Члана 37 . овог Споразума.

Члан 32. ИНТЕНЗИТЕТИ ПОМОЋИ И СТОПА ДОПРИНОСА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

- (1) У сврху *ИПАРД II* програма допринос Европске уније из члана 30(2) Оквирног споразума израчунава се на основу јавних расхода.
- (2) Интензитети помоћи и стопа доприноса Европске уније ће бити у складу са стопама и горњим границама из Анекса 4.
- (3) При утврђивању учешћа јавних расхода као процента укупних прихватљивих трошкова улагања, у обзир се неће узимати национална помоћ ради олакшања приступа кредитима.

НАСЛОВ 2: ПРИХВАТЉИВОСТ

Члан 33. ПРИХВАТЉИВОСТ ТРОШКОВА

- (1) Пре потписивања одговарајућег Финансијског споразума, било какви потписани уговори или анекси уговора, или пак трошкови примаоца као и плаћања од стране Србије неће бити прихватљиви за финансирање из *ИПАРД II* програма.

Прва тачка овог става се не односи на активности у оквиру мере Техничке помоћи и трошкове у вези са активностима из става 5(ц), под условом да су трошкови примаоца настали након 1. јануара 2014. године.

- (2) Србија обавештава Комисију о листи прихватљивости трошкова (ЛПТ) за сваку меру. Комисија обавештава Србију о прихватању или доставља коментаре.
- (3) , Следећи трошкови нису прихватљиви у оквиру *ИПАРД II* програма:
- (а) порези, укључујући порез на додату вредност;
 - (б) царинске и увозне дажбине и све остале накнаде са сличним ефектом;
 - (в) куповина, закуп или лизинг земљишта и постојећих зграда, без обзира на то да ли најам резултира преносом власништва на закупца, изузев ако одредбе програма *ИПАРД II* тако не предвиђају;
 - (г) казне, финансијске казне и трошкови судског поступка;
 - (д) оперативни трошкови, осим ако је оправдано природом мере у програму *ИПАРД II* **или у случају више силе или изузетних околности**;
 - (ђ) половна механизација и опрема;
 - (е) банкарски трошкови, трошкови гаранција и слични трошкови;
 - (ж) трошкови конверзије, такси и курсних разлика, везани за ИПАРД рачун у еврима, као и други чисто финансијски трошкови;
 - (з) доприноси у природи;
 - (и) куповина права пољопривредне производње, животиња, једногодишњих биљака и њихово сађење;
 - (ј) сви трошкови одржавања, амортизације и најма, осим ако је оправдано природом мере у програму *ИПАРД II* **или у случају више силе или изузетних околности**;
 - (к) сви настали трошкови и плаћања које изврши јавна управа у вези са управљањем и спровођењем помоћи, укључујући трошкове управљачке и оперативне структуре, а нарочито трошкови режија, најмова и плата за особље запослено на активностима управљања, спровођења, праћења и контроле, осим ако је оправдано природом мере у програму *ИПАРД II*.
- (4) Ако Комисија јасно и изричито не одлучи другачије, следећи трошкови такође нису прихватљиви:
- (а) трошкови на пројектима на којима је пре њиховог окончања наплаћивана накнада корисницима или учесницима, осим када су примљене накнаде одузете од потраживаних трошкова.
 - (б) промотивни трошкови, изузев оних у заједничком интересу;
 - (в) трошкови које је начинио прималац, чији је капитал у износу већем од 25% у поседу јавног органа или више органа, осим ако је Комисија тако одлучила у одређеном случају на основу потпуног разумног захтева Србије. Комисија доноси одлуку у року од три месеца од пријема захтева. Ово искључење не примењује се на трошкове за инфраструктуру, приступ ЛЕАДЕР или за људске ресурсе.
- (5) Без обзира на ставове 2. и 3, у случају улагања:
- (а) изградња или побољшање непокретне имовине сматра се прихватљивим, до тржишне вредности имовине, како је утврђено у члану 11(2)(ф) и члану 11(3)(д) овог Споразума;

(б) куповина нових машина и опреме, укључујући компјутерске програме, се сматра прихватљивом све до тржишне вредности имовине, како је утврђено у члану 11(2)(ф) и члану 11(3)(д) овог Споразума;

(в) **општи трошкови повезани са колективним пројектима, који би могли да укључе студије, маркетинг и развој одговарајућих производа као и трошкове промоције (сви ће бити наведени у листи прихватљивих трошкова (ЛПТ))** и општи трошкови као што је наведено у тачки (а) и (б) овог става, као што су услуге архитеката, инжењера и остале консултантске услуге, студије изводљивости, прихватљиви су до горње границе од 12% трошкова из наведених тачки (а) и (б) под следећим условима:

(i) прихватљиви износ општих трошкова не сме да прелази разумни трошак утврђен у складу са чланом 11(2)(ф) и чланом 11(3)(д) овог Споразума;

(ii) за пројекте са прихватљивим трошковима улагања из тачака (а) и (б) већим од 3 милиона евра, трошкови припреме пословног плана не смеју бити већи од 3% прихватљивих трошкова тих улагања,

(iii) за пројекте са прихватљивим трошковима улагања из тачки (а) и (б) од најмање милион евра и највише 3 милиона евра, трошкови припреме пословног плана не смеју бити већи од 4% прихватљивих трошкова тих улагања;

(iv) за пројекте са прихватљивим трошковима улагања из тачки (а) и (б) мањим од милион евра, трошкови припреме пословног плана не смеју бити већи од 5% прихватљивих трошкова тих улагања.

Детаљне одредбе у вези са максимално прихватљивим износом у оквиру овог става утврђују се у *ИПАРД II* програму на основу процене нивоа трошкова за сличне радње у Србији.

(6) У складу са тачком (б) члана 31. Оквирног споразума, Суштинске промене пројекта су оне које:

(а) су последица прекида или пресељења једне производне активности изван географског подручја које покрива програм *ИПАРД II*;

(б) су последица промене власништва која даје фирми или јавном телу неправедну предност;

(в) утичу на њихову природу, циљеве или услове спровођења који ће резултирати у подривању њихових првобитних циљева.

Ако Србија открије било коју такву промену, одмах обавештава Комисију и започиње повраћај *ИПАРД II* доприноса у складу са чланом 50(1) овог Споразума.

(7) НАО сноси целокупну одговорност за законитост и регуларност основних трансакција и примењује финансијске исправке у складу са чланом 42. Оквирног споразума. У случају да Комисија утврди да пријављени трошкови нису у потпуности у складу са споразумима, а посебно са принципима наведеним у овом члану, она процењује износе који ће бити искључени из финансирања Европске уније, у складу са чланом 49. овог Споразума.

НАСЛОВ 3: ФИНАНСИРАЊЕ И ПЛАЋАЊЕ

ЧЛАН 34. ОТКАЗИВАЊЕ НЕИСКОРИШЋЕНИХ СРЕДСТАВА

- (1) Комисија ће аутоматски отказати било који део буџетске обавезе за *ИПАРД II* програм ако, до 31. децембра треће године од године у којој је буџетска обавеза настала, у даљем тексту $n+3$, који није био употребљен у сврху претфинансирања у складу са чланом 38. овог Споразума или за међу-плаћања у складу са чланом 37. овог Споразума или за који НАО, коме су поверени послови спровођења буџета, није доставио захтев за плаћање, укључујући оверену изјаву о трошковима у складу са чланом 35(1) Оквирног споразума и чланом 37(1) овог Споразума.
- (2) У оправданим условима и уз пристанак Комисије, период од 3 године, који се наводи у ставу 1, се може продужити до пет година у Финансијском споразуму као што је наведено у члану 3. овог Споразума.
- (3) Комисија ће обавестити Србију најкасније крајем марта текуће финансијске године о било ком ризику отказивања додељених средстава који је утврдила на основу информација добијених од Србије, у складу са чланом 33(3) Оквирног споразума и о потреби да се донесу одлуке како би се таква ситуација исправила.
- (4) На основу захтева за плаћање које је поднела Србија у складу са чланом 37(4)(б) и (ц) овог Споразума, Комисија поново у адекватном року обавештава Србију о сваком ризику од аутоматског отказивања додељених средстава.
- (5) Након пријема захтева за плаћање из члана 37(4)(д) у јануару године која следи након $n+3$ године, Комисија обавештава Србију о износу који потпада под правило аутоматског отказивања додељених средстава на основу информација доступних Комисији.
- (6) До краја марта године која следи након $n+3$ године, Комисија шаље допис Србији, којим тражи потврду износа који ће бити отказанили да пошаље своје примедбе у року од два месеца од пријема дописа, заједно са ревидираним финансијским планом.

ЧЛАН 35. ПЛАН ФИНАНСИРАЊА *ИПАРД II* ПРОГРАМА

- (1) План финансирања за *ИПАРД* програм утврђује, нарочито, максимални износ доприноса Европске уније, његов годишњи пресек, стопе кофинансирања које се примјењују за сваку меру, и у сврху праћења програма, пресек по мерама.
- (2) Уговарање и плаћања од стране *ИПАРД* Агенције почињу тек након усвајања *ИПАРД II* програма од стране Комисије и након што обе уговорне стране потпишу Финансијски споразум као што се наводи у члану 3., као и након ступања на снагу поверавања послова спровођења буџета.

ЧЛАН 36. ИСПЛАТЕ ДОПРИНОСА УНИЈЕ

- (1) Само помоћ у оквиру *ИПАРД II* програма додељена у складу са споразумима и коју је исплатила *ИПАРД* Агенција подлеже кофинансирању од стране Европске уније.

- (2) У складу са одредбама утврђеним за сваку меру у програму и за упрошћене опције трошкова као што је наведено у тачкама (б), (ц) и (д) као што је дефинисала ИПАРД Агенција пре позива за подошење захтева, плаћање доприноса Европске уније од стране Комисије покрива:
- (а) прихватљиве трошкове стварно настале и плаћене од стране примаоца,
 - (б) стандардне јединичне трошкове,
 - (ц) паушалне износе који не прелазе 100.000 евра, по примаоцу, годишње, јавног доприноса,
 - (д) финансирање по пропорционалној стопи, утврђено применом процента на једну или више дефинисаних категорија трошкова.
- (3) Ако се помоћ одобрава на основу упрошћених опција трошкова као што је наведено у ставу (2), тачке (б), (ц) и (д) или додатних трошкова и изгубљеног прихода, Србија мора да осигура да су релевантни прорачуни адекватни и тачни и унапред утврђени на основу праведног, равноправног и проверљивог обрачуна. У ту сврху, тело које је функционално независно од тела одговорних за спровођење *ИПАРД II* програма и поседује одговарајуће стручно знање, дужно је да потврди адекватност и тачност прорачуна. Релевантна документација ће бити достављена Комисији пре спровођења упрошћених опција трошкова, у информативне сврхе.
- (4) Плаћања, од стране Комисије, доприноса Европске уније морају бити у границама расположивих средстава у складу са Финансијским споразумом из члана 3. овог споразума. Свако плаћање се врши из најраније отворене буџетске обавезе *ИПАРД II* програма.
- (5) Комбиновани укупни износ претфинансирања и међу-плаћања не сме да пређе 95% доприноса Европске уније како је утврђено у финансијској табели *ИПАРД II* програма.
- (6) Када се досегне горња граница из става 5, НАО ће наставити да Комисији доставља захтеве за плаћање укључујући оверене изјаве о трошковима у складу са чланом 37. овог споразума, као и информације о враћеним износива.
- (7) Трошкови које су платили примаоци морају бити поткрепљени запримљеним рачунима или рачуноводственим документима једнаке доказне вредности. Ако помоћ не представља трошкове, други одговарајући документи, како је одређено у програму *ИПАРД II* могу се прихватити. У свим случајевима, НАО мора да потврди трошкове.

ЧЛАН 37. ЗАХТЕВИ ЗА ПЛАЋАЊЕ ОД СТРАНЕ СРБИЈЕ

- (1) НАО подноси захтеве за плаћање за *ИПАРД II* програм. Ти захтеви укључују оверене изјаве о трошковима као што је одређено у одредби 2(3) Анекса А Оквирног споразума и обухватају, за сваку меру *ИПАРД II* програма, износ прихватљивих јавних трошкова за које је ИПАРД Агенција стварно уплатила одговарајући допринос Европске уније током референтног периода.
- (2) Захтеви за плаћање састављају се у складу с обрасцем у Анексу 5. Потписује их ,оверава и шаље Комисији НАО, у име Србије, а копију доставља Ревизорском телу.
- (3) Код затварања програма, НАО обезбеђује завршну изјаву о трошковима.
- (4) Када су одредбе члана 35(2) овог Споразума извршене, Србија подноси

Комисији своје захтеве за плаћање према следећим роковима:

- (а) до 30. априла најкасније у случају трошкова насталих у периоду од 1. јануара до 31. марта;
- (б) до 31. јула најкасније у случају трошкова насталих у периоду од 1. априла до 30. јуна;
- (ц) до 31. октобра најкасније у случају трошкова насталих у периоду од 1. јула до 30. септембра;
- (д) до 31. јануара најкасније у случају трошкова насталих у периоду од 1. октобра до 31. децембра.

Србија може да измени податке пријављене у захтевима за плаћање у годишњим изјавама о трошковима које се подносе до 15. фебруара текуће финансијске године након године у којој је трошак настао. У оправданим случајевима Комисија може да дозволи Србији да пријави трошкове из претходних финансијских година у завршној изјави о трошковима из става 3. Трошкови из претходних финансијских година биће поткрепљени мишљењем и извештајем Ревизорског тела и њихово укључивање у завршну изјаву не доводи у питање усвајање одлуке о обрачунским поступцима у складу са чл. 48 . и 49 . овог Споразума.

Захтеви ће бити послати чак и у случајевима када се не тражи надокнада.

- (5) Ако постоје неспоразуми, разлике у тумачењу или недоследности везане за захтеве за плаћање за референтни период, које су пре свега последица неслања затражених информација у оквиру Споразума, а исти захтевају даљу проверу, од Србија се захтева да пружи додатне информације. Те информације се пружају у складу са чланом 33. Оквирног споразума и чл. 38. и 40. овог Споразума.

Рок за плаћање утврђен у ставу 6. може се у таквим случајевима прекинути за цео или за део износа за који је затражено плаћање, од датума када је захтев за информацијама послат до пријема затражених информација.

Ако није пронађено никакво решење у наведеноме року, Комисија може обуставити плаћање у складу са чланом 39. и 40. Оквирног споразума.

- (6) Комисија врши међу-плаћања у року од 90 дана од евидентирања захтева за плаћање за који су услови наведени у члану 35. Оквирног споразума испуњени, не доводећи у питање одлуке из члана 48. и 49. под условом да:

- (а) су пријављени трошкови прихватљиви за финансирање Европске уније у складу са чланом 33. овог Споразума;
- (б) провере у члану 41. овог Споразума нису показале никакве проблеме;
- (ц) није одлучено да се прекину или суспендују плаћања у вези с мером (мерама) која је (које су) предмет релевантног захтева;
- (д) су апропријације расположиве.

ЧЛАН 38. ПРЕТФИНАНСИРАЊЕ

- (1) Исплате претфинансирања, које се наводе у члану 34. Оквирног споразума, могу износити 30% од доприноса Европске уније за три најскоријегодине *ИПАРД II* програма како је утврђено у Финансијском споразуму. У зависности од расположивости буџетских апропријација, претфинансирање се може исплатити у две или више рата.
- (2) Комисија врши почетну исплату претфинансирања у висини од најмање 50% од

износа из става 1. као прву рату.

Додатне рате могу се исплатити након захтева Србије у складу са захтевима предвиђеним у ст. 1. и 4. овога члана.

- (3) Ако исплате претфинансирања из става 1. нису довољне да осигурају правовремену исплату захтева прималаца, могу се повећати. Повећање треба да буде у висини износа који је потребан за ту сврху. Мора се заснивати на износу образложених трошкова насталих код прималаца, али који још увек нису измирени због недостатка средстава ЕУ на ИПАРД евро рачуну. Међутим, кумулативни износ исплата претфинансирања не сме прелазити 30% од доприноса ЕУ за три најскоријегодине утврђене у Финансијском споразуму.
- (4) Укупан износ који је плаћен као претфинансирање биће надокнађен Комисији ако није послат ниједан захтев за плаћање за *ИПАРД II* програм у року од 15 месеци од датума у којем је Комисија извршила прву исплату претфинансирања. На допринос ЕУ за *ИПАРД II* програм неће утицати такве надокнаде.

ЧЛАН 39. ИЗРАЧУНАВАЊЕ ИЗНОСА ЗА ПЛАЋАЊЕ

- (1) Допринос ЕУ који треба платити на име прихватљивих јавних трошкова пријављених за сваку меру и за сваки референтни период, израчунава се на основу плана финансирања на снази првог дана наведеног периода.
- (2) Износи доприноса Уније надокнађени од прималаца у оквиру *ИПАРД II* програма током сваког референтног периода и дугови који нису наплаћени током 2 године од тренутка када су евидентирани у књизи дужника, као што се наводи у члану 47(6) овог Споразума и одредби 4(3)(б)(их) Анекса А Оквирног споразума, одузимају се од износа који Комисија треба да плати у захтеву за плаћање за тај период у складу са чланом 50. овог Споразума.
- (3) Не доводећи у питање горњу границу од 95%, како је предвиђено чланом 36(5) овог Споразума, ако комбиновани укупни износ изјава о трошковима пређе укупни програмирани износ за дату меру, износ који треба платити се ограничава на програмирани износ за ту меру у плану финансирања на снази. Трошкови који су искључени као последица тога могу се узети у обзир у накнадном захтеву за плаћање под условом да Србија преда прилагођени план финансирања, а Комисија га прихвати.

ЧЛАН 40. ИЗРАВНАЊЕ КОНАЧНОГ САЛДА

- (1) У случају изравнања коначног салда, као што се наводи у члану 37. Оквирног споразума, примењује се рок из члана 34(2) овог Споразума, како је утврђено у Финансијском споразуму.
- (2) Изравнање коначног салда не доводи у питање усвајање следећих одлука у складу са чланом 49. овог Споразума.
- (3) Изравнање такође не доводи у питање праћење одредби утврђених на основу члана 41(7), члана 44. и члана 50. овог Споразума.
- (4) Србија не може да настави финансијске трансакције са ИПАРД евро рачуна након слања захтева за коначно плаћање Комисији. Србија осигурава да се поштују захтеви из члана 37(1) Оквирног споразума док се не испуне захтеви наведени на основу члана 44. овог Споразума. Што се тиче одредби на основу члана 50. овог Споразума, Комисију треба обавестити сваки пут када се износи који се надокнађују евидентирају на националним рачунима.

- (5) Србија успоставља систем који јој омогућава праћење захтева утврђених у ставу 4. Србија одређује одговорно тело и обавештава Комисију о практичним договорима у вези са преносом одговорности на ово тело.

ЧЛАН 41 . ПЛАЋАЊА ПРИМАОЦИМА

- (1) Србија осигурава да су исплате примаоцима:
- (а) извршене у националној валути и са одговарајућим задужењем на ИПАРД евро рачуну. Налози за плаћање или било који други рачуноводствени документи једнаке доказне вредности за примаоца (примаоце) или њихове опуномоћенике издају се, као опште правило, у року од три радна дана од овог задужења;
 - (б) на основу изјаве о трошковима насталим код примаоца и доказаним оригиналним запримљименим рачунима. Ако помоћ није у функцији трошка, остали одговарајући документи, како је одређено у програму *ИПАРД II* се могу прихватити.
- (2) Како би били прихватљиви, трошкови морају бити у складу са чланом 33(1) овог Споразума.
- (3) Плаћања ће се вршити путем преноса на банковни рачун на име примаоца. Плаћања примаоцу не могу бити обустављена, задржана или коригована на било који начин као замена за дужничке обавезе примаоца. Међутим, ИПАРД агенција може одбити од плаћања било који износ који треба наплатити од прималаца а који се односи на финансијску помоћ у оквиру ИПА инструмента.
- (4) Ако ИПАРД Агенција не задржи оригиналне рачуне или друге релевантне документе из става 1(б) након пријема истих, ИПАРД Агенција осигурава да се узму копије и постигну договори како би се осигурало да оригинали буду доступни у сврху ревизије и инспекције.
- (5) НАО и ИПАРД Агенција осигуравају да укупни јавни трошкови од стране свих јавних тела у Србији за сваку меру и пројект буду видљиви на рачунима ИПАРД Агенције.
- (6) ИПАРД Агенција води евиденцију сваке исплате што укључује најмање следеће информације:
- (а) износ у националној валути;
 - (б) одговарајући износ у еврима.
- (7) Однос доприноса Европске уније и националног доприноса према јавним трошковима, као и однос укупних јавних трошкова према укупним прихватљивим трошковима, утврђује се у националној валути.
- (8) НАО и ИПАРД Агенција осигуравају да се сви износи за које утврде да су плаћени у износу већем од одобреног, а који су уврштени у оверене изјаве о трошковима, у складу са чланом 37. овог Споразума се преносе у року од десет радних дана на ИПАРД евро рачун и одузимају од следећег захтева за плаћање Комисији.
- (9) НАО и ИПАРД Агенција осигуравају правовремену обраду захтева за исплату прималаца. У случајевима у којима период између пријема захтева за плаћање и издавања налога за исплату пређе шест месеци, кофинансирање Европске уније може се смањити у складу са следећим правилима:

(а) ако су трошкови реализовани након задатих рокова једнаки или мањи од 5% трошкова реализованих пре задатих рокова, неће бити смањења, без обзира на број месечних кашњења;

(б) ако су трошкови реализовани након задатих рокова већи од 5% од трошкова реализованих пре задатих рокова, сви даљи трошкови реализовани са кашњењем од:

- i. једног месеца смањују се за 10%
- ii. два месеца смањују се за 25%
- iii. три месеца смањују се за 45%
- iv. четири месеца смањују се за 70%
- v. пет месеци или више смањују се за 100%.

За потребе овог става, пријемом захтева за плаћање се сматра датум када је захтев за плаћање примаоца примљен од стране надлежних служби Србије, без обзира на то да ли захтев за плаћање, у тренутку пријема, садржи сва пратећа документа потребна за исплату. ИПАРД Агенција ће обезбедити поступке којима се осигурава да недостајућа документа буду примљена од прималаца на време за исплату у складу са првом тачком овог става.

Комисија може да примени другачију распоред и/или нижа или нулта смањења, ако се открију изузетни услови управљања за одређене мере, или ако је Србија дала добро утемељена оправдања. Кашњење примаоца да достави недостајућа документа за захтев за плаћање се неће сматрати добро утемељеним оправдањем. Србија утврђује одговарајуће одредбе у уговорима потписаним са примаоцима којима се успостављају одговарајући рокови за пружање недостајућих докумената.

Пре доношења одлуке Комисија обавештава Србију, допуштајући јој да представи своју позицију у року од 10 радних дана. Комисија обавештава Србију о својој коначној одлуци, наводећи разлоге на којима се одлука заснива.

За сваки трошак начињен након задатих рокова, Србија Комисији даје детаљна оправдања о кашњењу, писани доказ за поткрепљивање тог оправдања, као и представљање директне везе између оправдања и релевантног трошка начињеног након задатих рокова.

(10) При одлучивању о отказивању целокупног или дела доприноса Европске уније, НАО и ИПАРД Агенција узимају у обзир природу и озбиљност неправилности и финансијског губитка доприноса ЕУ.

ЧЛАН 42 . ДЕВИЗНИ КУРС И КАМАТА

(1) Србија осигурава да је евидентирани курс за конверзију између евра и националне валуте месечни рачуноводствени курс евра утврђен од стране Комисије за Србију за месец током којег је трошак евидентиран на рачунима оперативне структуре. Међутим:

(а) за исплате ИПАРД Агенције, датум издавања налога за исплату примаоцу, је датум који је приказан у рачунима;

(б) за преплаћене износе ИПАРД Агенције у складу са чланом 41(8)(9) овог Споразума, курс у месецу који претходи месецу током ког је преплаћени износ први пут забележен;

(в) за дугове који нису надокнађени, као и за дугове који нису наплаћени у року од 2 године од њихове евиденције у књизи дужника у складу са чланом 50. овог Споразума, курс у месецу који претходи месецу током ког је дуг први пут забележен.

(г) за износе утврђене у одлукама о прихватању рачуна и/или потврђивања усаглашености, курс у месецу који претходи месецу током којег је одлука донета;

(д) за надокнађене дугове и камате у складу са чланом 50. овог Споразума, курс у месецу који претходи месецу током којег је дуг надокнађен;

(ђ) за неправилне износе надокнађене у складу са чланом 51. Оквирног споразума, курс у месецу који претходи месецу током којег је износ надокнађен;

(е) за камате остварене на рачунима Националног фонда и ИПАРД Агенције, курс у месецу када је камата приписана рачунима, а што мора бити барем једном месечно.

(ж) за финансијске прагове у еврима у ИПАРД програму за сваку меру, курс за конверзију између евра и националне валуте ће бити месечни рачуноводствени курс евра који одреди Комисија за месец који претходи месецу у коме је објављен позив за достављање пријава.

Ове одредбе (а-ж) примењују се и на случајеве обухваћене чланом 33(8) Оквирног споразума.

- (2) У случају да курс за неки месец није објављен, користи се објављени курс за најскорији месец.
- (3) Ако рокови из одлука донетих у складу са чл. 48. и 49. овог споразума нису испоштовани, сваки неисплаћени износ ствара камату по стопи једнакој Еурибор стопи за тромесечни депозит објављеној од стране Европске централне банке плус 1.5% бодова. Та стопа је месечни просек месеца у ком су те одлуке донете.
- (4) Све камате остварене на ИПАРД евро рачуну остају у власништву Србије. Камате настале по основу финансирања *ИПАРД II* програма од стране Европске уније користе се искључиво за сврху *ИПАРД II* програма, што се сматра ресурсом за Србију у форми националног јавног доприноса, и пријављују се Комисији, у тренутку затварања *ИПАРД II* програма. У време затварања Програма, било који износ камате који није потрошен у форми националног јавног доприноса биће враћен Комисији.

НАСЛОВ 4: ЗАТВАРАЊЕ ПРОГРАМА

ЧЛАН 43. ЗАТВАРАЊЕ *ИПАРД II* ПРОГРАМА

- (1) Поред минималних услова за исплату коначног салда у члану 37(1) Оквирног споразума, *ИПАРД II* програм се сматра затвореним чим један од следећих услова буде испуњен:
 - (а) на основу одобрења рачуна завршне предметне године и укупног броја година спровођења *ИПАРД II*, плаћање доспелог коначног салда или издавање налога за повраћај средстава Комисије;
 - (б) отказивање апропријација од стране Комисије;
 - (в) затварање књиге дужника из Анекса А одредба 4(3)(б)(их) Оквирног

споразума и чл. 47(6) и 50(6) овог Споразума.

- (2) Затварање *ИПАРД II* програма не утиче на обавезе Србије из Чланова 41(9) и 50. да и даље задржи односну документацију у складу са чланом 44. овог споразума и одлуком у оквиру члана 49. овог споразума.

ЧЛАН 44 . ЧУВАЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

- (1) ИПАРД Агенција и Национални фонд осигуравају да ако они сами не чувају документа из Члана 49. Оквирног споразума, документа буду на располагању Комисији током наведеног периода. У случају наведеном у члану 43. Оквирног споразума, пропратна документа из Члана 49. Оквирног споразума држе се на располагању Комисији најмање седам година од године у којој су износи у потпуности враћени од прималаца и одобрени у корист *ИПАРД II* програма или у којима су утврђене финансијске последице неизвршења повраћаја на основу Члана 50. овог споразума.
- (2) У случају поступка о потврђивању усаглашености предвиђеног у Члану 49. овог споразума, пратећа документа из става 1. требају бити на располагању Комисији најмање једну годину од завршетка те процедуре или, ако је одлука о потврђивању предмет судских поступака, најмање једну годину након завршетка тих поступака.

НАСЛОВ 5: ФИНАНСИЈСКЕ КОРЕКЦИЈЕ И ИСПИТИВАЊЕ И ПРИХВАТАЊЕ РАЧУНА

ЧЛАН 45 . САДРЖАЈ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА

Годишњи извештаји, које чине годишњи финансијски извештаји и изјаве из члана 59(2)(а) Оквирног споразума укључују:

- (а) приходе и расходе *ИПАРД II* програма, који приказују приходе и расходе ЕУ, националне и укупне приходе и расходе сумиране по мерама и представљене на годишњој основи и поднете на Обрасцу Д 2 као што је наведено у Анексу 6;
- (б) табелу разлика према *ИПАРД II* програму и мери, између расхода и прихода пријављених у годишњим извештајима и оних који су пријављени за исти период у документима из члана 37. овог Споразума, поткрепљени објашњењем за сваку разлику;
- (в) табелу са износима који се надокнађују на крају финансијске године (књига дужника);
- (г) списак свих уплата у финансијској години у складу са Анексом 9. овог Споразума.

ЧЛАН 46 . ПРЕНОС ИНФОРМАЦИЈА НЕОПХОДНИХ ЗА ИСПИТИВАЊЕ И ПРИХВАТАЊЕ ОБРАЧУНА

- (1) У сврху испитивања и прихватања обрачуна у складу са чланом 36. Оквирног споразума, НАО шаље Комисији:
- (а) годишње финансијске извештаје и изјаве, како је наведено у члану 45. овог споразума, заједно са свим извештајима тела делегираних од стране релевантних структура и тела као што је наведено у члану 10(1) и (2)

Оквирног споразума;

(б) изјаву о управљању од стране НАО као што је наведено у члану 59(2)(б) Оквирног споразума, укључујући и преглед извештаја у складу са чланом 59(2)(ц) Оквирног споразума.

- (2) Документе из тачака (а) и (б) става 1. потписује, датира и оверава НАО, те шаље Комисији, у име Србије, у складу са чланом 59(2) Оквирног споразума, уз примерке Ревизорском телу. Документи се шаљу у једном пакету заједно с примерком у електронском облику у складу са формом и под условима које је утврдила Комисија.
- (3) Мишљења и извештаји које израђује Ревизорско тело потписује, датира и шаље Ревизорско тело Комисији у складу са чланом 59(3) Оквирног споразума, уз примерке НАО. Документи се шаљу у једном пакету заједно с примерком у електронском облику у складу са обликом и под условима које је утврдила Комисија.
- (4) На захтев Комисије или на иницијативу НАО, даље информације у вези са испитивањем прихватањем рачуна могу се упутити Комисији у року који утврди Комисија, узимајући у обзир обим посла потребног за достављање те информације. У недостатку те информације, Комисија може прегледати и одобрити рачуне на основу оних информација које поседује.

ЧЛАН 47 . ФОРМА И САДРЖАЈ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОДАТАКА

- (1) Форма и садржај рачуноводствених података из члана 46(1)(а) овог Споразума утврђују се у складу с Међународним опште прихваћеним рачуноводственим стандардима и осигурава се да су укупни јавни трошкови свих јавних тела у Србији за сваку меру и пројекат у оквиру *ИПАРД II* програма видљиви у књигама и евиденцији Националног фонда и ИПАРД Агенције по одговарајућој рачуноводственој ознаци.
- (2) Ако постоје неспоразуми, разлике у тумачењу или недоследности везане за документе и рачуноводствене податке из става 1. за референтни период, а који су настали услед недостављања информација које предвиђа овај Споразум, а исте захтевају даље провере, Србија је дужна да достави додатне информације.
- (3) Ако су доспеле исплате у оквиру *ИПАРД II* програма оптерећене финансијским потраживањима примаоца, сматра се да су извршене у целости:
 - (а) на датум уплате износа који је доспео примаоцу, ако је захтев мањи од намирених трошкова;
 - (б) на датум измирења трошкова, ако су трошкови мањи или једнаки захтеву.
- (4) Комисија употребљава рачуноводствене податке искључиво у сврху:
 - (а) вршења својих функција у контексту прегледа и прихватања рачуна или потврђивање усаглашености;
 - (б) праћења развоја и давање прогноза у пољопривредном сектору;Европски ревизорски суд и Европска канцеларија за борбу против превара (ЕКБПП) имаће приступ тим информацијама.
- (5) Још неизвршени налози за исплату и исплате терећења на рачуну и поново одобрене у њихову корист, приказани су на обрасцу Д2 наведено у Анексу 6 као

одбијања од трошкова, с обзиром на месец током којег је ИПАРД Агенција обавештена о неизвршењу или отказивању.

- (6) Србија успоставља, у погледу ИПАРД II програма, систем за препознавање свих доспелих износа и за упис у књигу дужника свих таквих дугова, укључујући неправилности прије пријема истих. Не доводећи у питање члан 41(5) овог Споразума или било које националне одредбе у вези повраћаја дугова, сваки финансијски допринос зарачунат Европској унији у вези са наведеним износима, укључујући неправилности, отписује се на крају друге године након уписа у књигу дужника и одбија од следећег захтева за плаћање, како је предвиђено чланом 39(2). ИПАРД Агенција и Национални фонд осигуравају да се сви враћени износи одобре у корист ИПАРД евро рачуна у року од 3 радна дана од датума повраћаја.

ЧЛАН 48 . ПРОЦЕДУРЕ ИСПИТИВАЊА И ПРИХВАТАЊА РАЧУНА

- (1) Одлука о прихватању рачуна потврђује да су годишњи финансијски извештаји и изјаве из члана 45(а) и (ц) а који су саставни део годишњих извештаја, потпуни, тачни и истинити. То не доводи у питање усвајање накнадне одлуке о усклађености рачуна, у складу са чланом 49. Одлука о прихватању рачуна такође обухвата и салдо ИПАРД евро рачуна.
- (2) Комисија обавештава Србију о резултатима провере добијених информација, заједно са свим изменама и допунама које предлаже, по завршетку финансијске године, а најкасније до 15. јула.
- (3) Износ који се, као резултат Одлуке о прихватању рачуна, обично може вратити или исплатити Србији утврђује се одбијањем међу-плаћања у погледу предметне финансијске године од трошка признатог за исту годину у складу са ставом 1. овог члана. Тај износ Комисија одбија од или додаје следећем међу-плаћању или коначној исплати.
- (4) Међутим, ако износ који је потребно одбити, утврђен Одлуком о прихватању рачуна премашује ниво могућих накнадних исплата, НАО осигурава да се износ који није обухваћен салдом одобри у корист Комисије у еврима у року од два месеца од обавештења о таквој одлуци. Међутим, Комисија може, од случаја до случаја, одлучити да сваки износ који мора бити одобрен у њену корист, буде одбијен од плаћања које она мора извршити у корист Србије у оквиру било којег инструмента Европске уније.
- (5) Овај члан се примењује, *mutatis mutandis*, на исплате претфинансирања у смислу члана 38. овог Споразума.
- (6) Члан 84. Оквирног споразума не примењује се на финансијску потврду рачуна.

ЧЛАН 49 . УСКЛАЂЕНОСТ РАЧУНА

- (1) Ако Комисија сматра да трошкови у оквиру *ИПАРД II* програма нису настали у складу с важећим правилима, одлучује које износе треба искључити из финансирања Европске уније.
- (2) Комисија процењује износе које треба искључити на основу тежине евидентиране неусклађености. При том ће узети у обзир природу и тежину неусклађености као и финансијску штету нанету Унији.
- (3) Ако резултат било каквог испитивања Комисије покаже да трошак није начињен у складу с важећим правилима, своје налазе Комисија доставља НАО и указује на корективне мере потребне за осигуравање будуће усклађености са тим правилима.

Обавештење садржи и позивање на овај члан.

НАО је дужан да одговори у року од два месеца од пријема обавештења, уз примерак Ревизорском телу, а Комисија последично може модификовати свој став. У оправданим случајевима, Комисија се може сагласити да продужи рок за одговор.

Након истека рока за одговор, Комисија може да затражи додатне информације и, по потреби, сазива билатерални састанак.

- (4) У року од два месеца од датума пријема захтева за додатним информацијама или записника са билатералног састанка из треће тачкестав 3, НАО прослеђује све затражене информације током састанка или све друге информације које сматра корисним за текуће испитивање.

У оправданим случајевима, Комисија може, на образложен захтев НАО, одобрити продужење рока наведеног у првој тачки овог става. Захтев се упућује Комисији, уз примерак Ревизорском телу, пре истека наведеног рока.

Након истека рока наведеног у првој тачки овог става, Комисија формално саопштава своје закључке НАО, уз примерак Ревизорском телу, на основу информација примљених у оквиру поступка за потврђивање усаглашености. У поступку комуникације процењује се трошак који Комисија предвиђа да искључи из финансирања Европске уније. Ако Комисија предлаже финансијску исправку, НАО се даје могућност да процени стварни финансијски утицај ове неправилности. Саопштавање процене Комисији одвија се у року од два месеца од датума пријема предлога Комисије за финансијску исправку. У оправданим случајевима, Комисија може одобрити продужење рока за одговор.

- (5) НАО обавештава Комисију, уз примерак Ревизорском телу, о корективним мерама које је предузео како би осигурао усклађеност са важећим правилима и датум почетка њихове примене.
- (6) Комисија има право да, у било којој фази, обустави поступак, без финансијских последица по Србију ако сматра да могући финансијски ефекти неусклађености, које је идентификована као резултат испитивања из става 1, неће бити већи од 10.000 евра и 2% релевантних трошкова или износа које треба надокнадити.
- (7) Умањења од финансирања Европске уније врши Комисија од следећег међуплаћања или коначног плаћања. Међутим, на захтев Србије и ако то оправдава значајност умањења, Комисија може да одреди другачији датум за умањење.
- (8) У складу са чланом 45(1) Оквирног споразума, умањења која је извршила Комисија не додељују се поново *ИПАРД II* програму.
- (9) Члан 84. Оквирног споразума не примењује се на потврђивање усаглашености.

ЧЛАН 50. ПОВРАЋАЈ СРЕДСТАВА

- (1) Финансијске корекције и поновно коришћење доприноса Уније врши НАО и биће предмет следећих услова:
- (а) ако су неправилности откривене, НАО проширује своја испитивања, како би обухватио све операције које би могле бити погођене тим неправилностима;
 - (б) НАО саопштава одговарајуће корекције Комисији, уз примерак Ревизорском телу;
 - (в) износи доприноса Европске уније који су отказани и враћени се поново

додељују предметном *ИПАРД II* програму у складу са чланом 45(2) Оквирног споразума.

- (2) Када се годишњи извештаји пошаљу, како је предвиђено чланом 46. овог споразума, НАО шаље Комисији, уз примерак Ревизорском телу, збирни извештај о обављеним процедурама повраћаја као одговор на неправилности. Он даје пресек износа који још није враћен, према административним и/или судским процедурама и према години првог административног или судског налаза неправилности. Свака камата коју Србија врати, а може се приписати *ИПАРД II* програму у вези надокнађених дугова евидентира се на рачунима Србије.
- (3) Допринос Европске уније који *ИПАРД* Агенција није вратила од прималаца у року од две године од њиховог евидентирања у књигу дужника НАО рефундира буџету Уније. Тамо где је то могуће, враћени износ Комисија одбија од следећег међу-плаћања или коначног плаћања Србији. Србија осигурава да су сви враћени износи уплаћени на *ИПАРД* евро рачун у року од 3 радна дана од датума повраћаја.
- (4) Србија осигурава да се сви износи које треба вратити од прималаца у складу са чланом 51. Оквирног споразума установе, узимајући у обзир природу и тежину неправилности и финансијски губитак доприноса Уније као и да се благовремено региструју у књигу дужника. Ако Комисија утврди да је закаснили упис дугова довео до нижег износа дугова отписаних у складу са ставом (3), она одређује финансијску корекцију која се примењује на основу члана 49. овог Споразума.
- (5) У случају када је могуће извршити повраћај из става 1, а када комбиновани укупни износ изјава о трошковима прелази горњу границу од 95% како је предвиђено чланом 36(5) овог споразума или након извршеног коначног плаћања Европске уније за *ИПАРД II* програм, НАО рефундира враћене износе буџету Европске уније у складу с процедурама утврђеним у члану 46. Оквирног споразума.
- (6) Сваки допринос Европске уније у *ИПАРД II* програму који није враћен на дан коначног затварања као што је наведено у члану 48(1) Оквирног споразума и чланом 43. овог Споразума биће отписан у књизи дужника и одговарајући износ ће бити рефундиран буџету Европске уније. Ова исплата не доводи у питање усвајање накнадних одлука у складу са чланом 49. овог Споразума.

ОДЕЉАК VI ПРАЋЕЊЕ, ВРЕДНОВАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ

НАСЛОВ 1: ПРАЋЕЊЕ ПРОГРАМА

Члан 51 . ПРАЋЕЊЕ ПРОГРАМА И ПОКАЗАТЕЉИ ПРАЋЕЊА

- (1) Управљачко тело и одбор за праћење *ИПАРД II* програма (у даљем тексту: „Одбор за праћење *ИПАРД-а II*“) надгледају делотворност и квалитет спровођења *ИПАРД II* програма. Извештавају одбор за праћење ИПА и Комисију о напретку мера.
- (2) Праћење програма врши се позивањем на показатеље који су представљени у *ИПАРД II* програму.

Члан 52 . ОДБОР ЗА ПРАЋЕЊЕ *ИПАРД-а II*

- (1) Одбором за праћење *ИПАРД-а II*, који се оснива по усвајању програма, председава представник Србије вишег ранга, који има право гласа.

- (2) Комисија, Оперативна структура, НАО и НИПАК учествују у раду одбора за праћење *ИПАРД II* програма без права гласа.
- (3) У складу са чланом 53(2) Оквирног споразума, одбор за праћење *ИПАРД-а II* испитује резултате *ИПАРД II* програма, посебно постизање циљева утврђених за различите мере и напредак у коришћењу финансијских средстава додељених за те мере. У том погледу, Управљачко тело осигурава да су све релевантне информације о напретку мера доступне одбору за праћење и НИПАК-у.
- (4) Одбор за праћење *ИПАРД-а II* периодично проверава напредак у постизању циљева формулисаних у *ИПАРД II* програму. У том циљу Одбору се конкретно доставља следеће,:
 - (а) информације о свим секторима или мерама где се наишло на потешкоће;
 - (б) информације о резултатима изведених провера;
- (5) У погледу одбора за праћење *ИПАРД-а II*, члан 53(3)(ф) Оквирног споразума треба тумачити на такав начин да одбор за праћење *ИПАРД-а I* разматра и одобрава, по потреби, све предлоге Управљачког тела за измену и допуну *ИПАРД II* програма који се подноси Комисији, уз примерак НИПАК-у и НАО-у.
- (6) Без обзира на одредбе члана 8(4) овог Споразума, одбор за праћење *ИПАРД –а II* може, након саветовања с Управљачким телом и ИПАРД агенцијом, предложити НИПАК-у да поднесе Комисији, уз примерке НАО-у, измене и допуне или преглед *ИПАРД II* програма како би се осигурало постизање циљева програма и побољшала ефикасност пружене помоћи.
- (7) Одбор за праћење *ИПАРД-а II* разматра и одобрава годишње и завршне извештаје о спровођењу пре слања НИПАК-у за подношење Комисији, и НАО-у, уз примерак Ревизорском телу.
- (8) Одбор за праћење *ИПАРД-а II* испитује вредновању *ИПАРД II* програма из члана 57. овог Споразума.
- (9) Одбор за праћење *ИПАРД-а II* разматра и одобрава план активности видљивости и комуникације из члана 30. овог Споразума као и сва накнадна ажурирања плана.
- (10) Одбор за праћење *ИПАРД-а II* биће консултован у вези активности техничке помоћи у оквиру *ИПАРД II* програма. Сваке године, он разматра и одобрава индикативни годишњи акциони план за спровођење активности техничке помоћи, укључујући индикативне износе за информативне сврхе.
- (11) Свака посета и семинар који кофинансира Европска унија у оквиру мере „техничке помоћи” *ИПАРД II* програма ће захтевати подношење писаног извештаја одбору за праћење *ИПАРД-а II*.
- (12) Када *ИПАРД II* програм захтева да да мишљење о било којем питању, Одбор за праћење *ИПАРД II* програма делује у складу с тим.
- (13) Сви коначни документи састанака Одбора за праћење *ИПАРД-а II* ће бити доступни јавности и **Одбор за праћење ИПАРД II састајаће се најмање два пута у току 12 месеци. Такође, могу се сазвати *Ad hoc* састанци.**

Члан 53 . ПОКАЗАТЕЉИ

- (1) Напредак, ефикасност и делотворност *ИПАРД II* програма у погледу његових циљева мери се помоћу показатеља који се односе на почетно стање као и на

напредак по питању финансијског извршења.

- (2) *ИПАРД II* програм наводи ограничен број додатних показатеља специфичних за тај програм.

НАСЛОВ 2: ВРЕДНОВАЊЕ

ЧЛАН 54 . НАЧЕЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ *ИПАРД II* ПРОГРАМА

- (1) У вези са чланом 55. Оквирног споразума, вредновање имају за циљ побољшање квалитета, делотворности и доследности помоћи из фондова Уније и стратегије и спровођења *ИПАРД II* програма.
- (2) Програм *ИПАРД II* подлеже систему претходних (*ex-ante*) вредновања и накнадних (*ex-post*) вредновања и, тамо где Комисија сматра потребним, периодичним (*interim*) вредновањима које врше независни евалуатори за које је одговорна Србија.
- (3) Вредновања процењују спровођење *ИПАРД II* програма по питању постизања циљева утврђених у члану 16(5) Оквирног споразума.
- (4) Вредновања испитују ниво искоришћености средстава, делотворност и ефикасност програмирања, његов социјално-економски утицај и утицај на утврђене циљеве и приоритете. Обухватају циљеве *ИПАРД II* програма и теже извлачењу поука у вези са политиком руралног развоја. Утврђују факторе који су допринели успеху или неуспеху спровођења *ИПАРД II* програма, укључујући одрживост акција и препознавање најбољих пракси.
- (5) Извештаји о вредновању објашњавају примењену методологију и укључују процену квалитета података и налаза.
- (6) Квалитет и импликације вредновања процењује Управљачко тело, Одбор за праћење *ИПАРД-а II* и Комисија.
- (7) Резултати претходних вредновања и периодичних (*interim*) вредновања узимају се у обзир током циклуса програмирања и спровођења.

ЧЛАН 55 . ПРЕТХОДНО (*EX-ANTE*) ВРЕДНОВАЊЕ *ИПАРД II* ПРОГРАМА

- (1) Претходно вредновање чини саставни део израде *ИПАРД II* програма у циљу оптимизације расподеле буџетских средстава и побољшања квалитета програмирања. Идентификује и оцењује средњорочне и дугорочне потребе, циљеве које треба постићи, очекиване резултате, квантификоване циљеве, додатну вредност Уније, опсег у којем су циљеви, у складу са чланом 16(5) Оквирног споразума, узети у обзир, стечена знања и квалитет поступака за спровођење, праћење програма, вредновање и финансијско управљање.
- (2) Србија осигурава да вршилац претходног вредновања буде укључен у процес разраде *ИПАРД II* програма, у развој анализе стратегијског менаџмента, у дизајн логике интервенције Програма и у успостављањ циљева Програма.
- (3) Претходно вредновање се спроводи у оквиру одговорности Србије.

ЧЛАН 56. ПЛАН ВРЕДНОВАЊА ЗА ИППАРД II ПРОГРАМ

- (1) План вредновања израђује Управљачко тело за ИППАРД II програм у складу са чланом 57. Оквирног споразума, уз консултацију са НИПАК-ом. План вредновања се подноси одбору за праћење најкасније годину дана након усвајања ИППАРД II програма од стране Комисије.
- (2) Управљачко тело и Одбор за праћење ИППАРД II користе план вредновања да:
 - (а) испитају напредак ИППАРД II програма у погледу његових циљева помоћу показатеља резултата и, по потреби, показатеља утицаја;
 - (б) побољшају квалитет ИППАРД II програма и његово спровођење;
 - (в) испита предлоге за суштинске промене ИППАРД II програма;
 - (г) припрему периодичног (*interim*) и накнадног(*ex-post*) вредновања.
- (3) Управљачко тело сваке године извештава Одбор за праћење ИППАРД II о резултатима постигнутим у оквиру плана вредновања, уз достављање примерака Ревизорском телу. Преглед активности укључен је у годишњи извештај предвиђен у члану 59.

ЧЛАН 57. ПЕРИОДИЧНО (*INTERIM*) ВРЕДНОВАЊЕ

- (1) Ако Комисија сматра да је потребно врши се периодично (*interim*) вредновање прве одлуке о поверавању послова спровођења буџета за ИППАРД II програм, у трећој години од години доношења одлуке.
- (2) Периодично (*interim*) вредновање предлаже мере за побољшање квалитета ИППАРД II програма и његовог спровођења по потреби. Србија посебно осигурава да периодично вредновање испита почетне резултате ИППАРД II програма, њихову усклађеност са претходним (*ex-ante*) вредновањем, важност краткорочних циљева (таргета) и циљева и опсег у којем су постигнути. Такође процењује квалитет праћења и спровођење програма, те искуство стечено при успостави система за спровођење ИППАРД II програма.
- (3) Периодично (*interim*) вредновање се доставља Одбору за праћење ИППАРД II и Комисији до 31. децембра године наведене у ставу 1. овог члана.
- (4) Поред процене из члана 54(7) овог Споразума, Одбор за праћење ИППАРД II, Управљачко тело и Комисија разматрају импликације вредновања ради анализе ИППАРД II програма.
- (5) Управљачко тело Комисију обавештава о праћењу препорука у извештају о вредновању. Ако Србија не достави извештај о периодичном (*interim*) вредновању до датума из става 3, примјењују се одредбе члана 37(5) овог Споразума.

ЧЛАН 58. НАКНАДНО (*EX-POST*) ВРЕДНОВАЊЕ

- (1) Најкасније крајем прве године након периода спровођења програма, Србија припрема накнадно (*ex-post*) вредновање ИППАРД II програма. Тај извештај ће бити завршен и достављен Комисији најкасније до краја те године.

- (2) На основу већ доступних резултата вредновања, као и питања из вредновања битних за *ИПАРД II* програм, накнадно(*ex-post*) вредновање обухвата коришћење средстава и делотворност и ефикасност *ИПАРД II* програма, као и његов утицај и усклађеност са претходним (*ex-ante*) вредновањем. Обухвата факторе који доприносе успеху или неуспеху спровођења, постигнућа *ИПАРД II* програма и резултате, укључујући њихову одрживост. Изводи закључке важне за *ИПАРД II* програм и процес проширења.
- (3) Ако Србија не достави извештај накнадног(*ex-post*) вредновања до датума из става 1, примењују се одредбе члана 37(5) овог Споразума.

НАСЛОВ 3: ИЗВЕШТАВАЊЕ

ЧЛАН 59. ГОДИШЊИ И ЗАВРШНИ ИЗВЕШТАЈИ О СПРОВОЂЕЊУ

- (1) До 30. јуна сваке наредне године након пуне календарске године спровођења *ИПАРД II* програма, Управљачко тело, након саветовања са ИПАРД Агенцијом, саставља годишње извештаје о спровођењу *ИПАРД II* програма у претходној календарској години, у складу са чланом 60(2) Оквирног споразума. Први поднети извештај обухвата календарске године од 2014. године па надаље.
- (2) Управљачко тело сачињава завршни извештај о спровођењу *ИПАРД II* програма. Завршни извештај се подноси најкасније шест месеци након крајњег датума прихватљивости трошкова у оквиру *ИПАРД II* програма у складу са чланом 29(4) Оквирног споразума.
- (3) Годишњи извештаји о спровођењу *ИПАРД II* програма обухватају претходну календарску годину и укључују податке претходне календарске године и кумулативне финансијске и податке добијене праћењем за читав период спровођења *ИПАРД II* програма, као и груписане табеле за праћење. Завршни извештаји о спровођењу *ИПАРД II* програма обухватају читав период спровођења и могу да укључе задњи годишњи извештај.
- (4) Извештаји из ставова 1. и 2. овог члана шаљу се, након испитивања и одобрења од стране Одбора за праћење *ИПАРД II*, НИПАК-у који их подноси Комисији, уз достављање примерака НАО-у и Ревизорском телу.
- (5) Сви годишњи и завршни извештаји о спровођењу укључују следеће информације:
 - (а) сваку промену општих услова од важности за спровођење *ИПАРД II* програма, посебно, главне социјално-економске трендове, промене националних, регионалних или секторских политика и, према потреби, њихове импликације на доследност између помоћи *ИПАРД II* програма и осталих финансијских инструмената Уније;
 - (б) напредак у спровођењу приоритета и мера везаних за остварење циљева *ИПАРД II* у односу на финансијске податке, заједничких и показатеља специфичних за програм, квантификованих циљних вредности, укључујући промене вредности показатеља резултата, тамо где је то потребно. Достављени подаци се односе на вредности за показатеље за потпуно спроведене операције и такође, тамо где је могуће, имајући у виду фазу спровођења, за изабране операције. Такође успостављају синтезу налаза свих вредновања програма који су били доступни током претходне календарске године, било која питања која утичу на спровођење програма и предузете мере;

(в) финансијске обавезе и трошкове по мерама, као и преглед предузетих активности везаних за план вредновања;

(г) кораци које је предузело Управљачко тело, *ИПАРД II* Агенција и Одбор за праћење *ИПАРД II* у циљу осигурања квалитета и делотворности спровођења, посебно:

- i. преглед свих значајних проблема на које се наишло у спровођењу *ИПАРД II* програма и све предузете активности, укључујући препоруке за корекције извршене у складу са ставом 8;
- ii. преглед резултата контроле спроведене по мерама и откривеним неправилностима;
- iii. употребу техничке помоћи;
- iv. кораке предузете за ангажовање локалних тела у већој мери;
- v. кораке предузете за осигурање промоције *ИПАРД II* програма;
- vi. податке који показују да средства Европске уније допуњују финансирање расположиво у Србији.

(д) кораци предузети за осигурање координације укупне претприступне помоћи Уније из члана 4. овог Споразума;

(ђ) финансијске табеле које приказују трошкове Уније, националне и укупне трошкове по мери и/или сектору;

(е) преглед активности које су предузете у вези плана вредновања у складу са чланом 56. овог Споразума;

(ж) опис спроведених активности за спровођење акционог плана за видљивост и комуникацију из члана 30.

Садржај и презентација годишњег и завршног извештаја о спровођењу заснивају се на смерницама Комисије.

- (6) Комисија ће обавестити Србију у року од 15 радних дана од датума пријема годишњих извештаја о спровођењу ако он није прихватљив, а у супротном он се сматра прихватљивим.
- (7) Комисија ће обавестити Србију о својим запажањима у року од четири месеца од датума пријема годишњег извештаја о спровођењу и у року од пет месеци од датума пријема коначног извештаја о спровођењу. Уколико Комисија не достави запажања у тим роковима, извештаји ће се сматрати одобреним.
- (8) Ако, након овога прегледа, Комисија упути коментаре Србији у вези питања која значајно утичу на спровођење *ИПАРД II* програма, Србија обавештава Комисију о активностима предузетим у вези тих коментара у року од три месеца. Ако Комисија, не доводећи у питање одлуку коју треба донети у складу са чл. 48. и 49., Србији препоручи корекције усмерене ка побољшању делотворности праћења програма или аранжмана везаних управљање *ИПАРД II* програмом, Србија ће накнадно изложити кораке које је предузела за побољшање праћења програма или аранжмана управљања, или ће објаснити зашто није тако поступила у року од три месеца од пријема коментара Комисије. Одбор за праћење *ИПАРД II* мора бити обавештен о овим активностима.

ОДЕЉАК VII ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ВИШЕГОДИШЊИХ АКЦИОНИХ ПРОГРАМА СА ПОДЕЛОМ ОБАВЕЗА

Не примењује се

ОДЕЉАК VIII ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ПРОГРАМА ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ

Не примењује се

ОДЕЉАК IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Чл. од 81. до 86, као и од 88. до 90. Оквирног споразума се примењују *mutatis mutandis* на овај Споразум.

ЧЛАН 60 . ПРИМЕНЉИВОСТ СЕКТОРСКОГ СПОРАЗУМА ЗА ИПА

Секторски споразуми потписани у оквиру ИПА између Комисије и Србије примењиваће се на помоћ која је одобрена на основу претходних претприступних инструмената, док се таква помоћ не заврши у складу са условима предметних Секторских споразума. Међутим, чл.45. до 49. овог Споразума примењују се у погледу трошкова у оквиру ИПА када је покренут поступак финансијског потврђивања рачуна или потврђивања усаглашености трошкова након ступања на снагу овог Споразума.

ЧЛАН 61 . АДРЕСЕ ЗА КОМУНИКАЦИЈУ

Што се тиче члана 85 Оквирног споразума, адресе ће бити следеће:

(1) За сву кореспонденцију осим оне из тачке (2):

За Европску унију:

European Commission
Directorate General for Agriculture and Rural Development
Unit for Pre-accession assistance for agriculture
Rue de la Loi 130
BE - 1049 Bruxelles

За Србију

Министар без портфеља задужен за европске интеграције
Национални ИПА координатор (НИПАК)
Немањина 11, Београд, Србија
Факс: +381 11 3617 597
Е-маил: kabinet@eu.rs

(2) За кореспонденцију која се односи на податке наведене у 51(2) Оквирног споразума, адресе су следеће:

За Европску унију:

European Commission
OLAF – European Anti-Fraud Office
Directorate C
30, Rue Joseph II
BE – 1049 Bruxelles
Website: http://ec.europa.eu/anti_fraud/index_en.htm

За Србију:

Министарство финансија Републике Србије
Одсек за борбу против неправилности и превара при коришћењу ЕУ фондова
(АФКОС)
Кнеза Милоша 20, Београд
Тел: +381 11 36 42 630, +381 11 36 42 608

ЧЛАН 62. НЕУСКЛАЂЕНОСТ И РАСКИД СПОРАЗУМА

Не доводећи у питање члан 90. Оквирног споразума, ако Комисија открије неусклађеност са обавезама из овога Споразума, она:

- (а) обавештава Србију о својим намерама, уз образложења о оправданости(ма), и
- (б) има право да, у вези *ИПАРД II* програма, али не доводећи у питање Одлуке из чланова 48. и 49:
 - i. направи финансијске корекције према Србији;
 - ii. обустави трансфер новца Србији
 - iii. суздржи се од предузимања свих нових финансијских обавеза од стране Европске уније, и
 - iv. по потреби, раскине овај Споразум почевши од тренутка када је неусклађеност први пут откривена.

ЧЛАН 63. СТУПАЊЕ НА СНАГУ

Овај Секторски споразум ступа на снагу на датум када се уговорне стране међусобно обавесте писаним путем о одобрењу у складу са важећим унутрашњим законодавством и процедуром сваке од страна.

ЧЛАН 64 . ПОТПИСИВАЊЕ

Овај Споразум се сачињава у два примерка, на енглеском језику.

Потписан за и у име Владе Републике Србије, у Београду, дана.....

од стране госпође Јадранке Јоксимовић,
Министар без портфеља задужен за европске интеграције,
Национални ИПА координатор (НИПАК)

Потпис за и у име Европске комисије, у Бриселу, дана.....

од стране господина Јиржи Плева,
Генерални директор за пољопривреду и рурални развој
Делегирани службеник за одобравање

АНЕКСИ

АНЕКС 1 __ ОСНОВНЕ ФУНКЦИЈЕ СИСТЕМА ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ

Структуре, органи и тела система интерне контроле како је утврђено у чл. 10(1)(ц) и 10(2) Оквирног споразума имају организациону структуру која им омогућава да изврше следеће главне функције у вези са трошковима ИПАРД програма:

Основни приступ за доделу функција и одговорности утврђује се у складу са следећом табелом:

Опште функције	Посебне функције	Управљачка структура		Оперативна структура	
		Канцеларија за подршку НАО	Национални фонд	ИПАРД Агенција	Управљачко тело
Функције управљања	Одабир мера				*
	Праћење програма				*
	Управљање ИПА II рачунима и финансијским операцијама		*		
	Вредновање				*
	Извештавање			*	*
	Координација				*
Функције плаћања	Одобрење & контрола преузетих обавеза			*	
	Одобрење & контрола плаћања		(*)	*	
	Извршење плаћања			*	
	Књижење обавеза и плаћања		*	*	
	Управљање дуговима		*	*	
Функције спровођења	Државна благајна		*		
	Одабир пројеката			*	
	Јавност			*	*
Функције ревизије	Обезбеђивање ефикасног функционисања система интерне контроле	*			
	Интерна ревизија	*	*	*	

У случају да је означена као необавезна (*), функција се може доделити зависно од величине, одговорности и осталим посебним карактеристикама система управљања и контроле.

Осим ако Комисија изричито и експлицитно одлучи другачије, додела функција и одговорности не сме бити у супротности са основним приступом како је приказано у овоме Анексу.

Функције управљања

- (а) *Одабир мера*: циљ ове функције је да према члану 10(1)(ц)(и) Оквирног споразума Управљачко тело буде одговорно за одабир мера и њихову промоцију укључујући и избор мера у оквиру сваког позива у складу са чланом 8(2)(ц) овог Споразума.
- (б) *Праћење програма*: циљ ове функције је надгледање делотворности и квалитета спровођења *ИПАРД II* програма. Спроводи се позивањем на одговарајуће физичке, еколошке и финансијске показатеље. Такође осигурава да се операције одаберу за финансирање у складу са критеријумима и механизмима примењивим на програм и да су у складу с одговарајућим правилима Европске уније и националним правилима.
- (в) *Управљање ИПА II рачунима и финансијским операцијама*: циљ ове функције је осигурање несметаног финансијског управљања укључујући евидентирање активности, пренос средстава и вршење финансијских корекција по потреби.
- (г) *Вредновање*: циљ ове функције је побољшање квалитета, делотворности и усклађености помоћи из фондова Европске уније као и стратегије и спровођења *ИПАРД II* програма. Процене испитују степен искоришћености средстава, делотворност и ефикасност програмирања и његов социјално-економски утицај на дефинисане циљеве и приоритете, и као опште правило, их прате га критеријуми и показатељи постигнутог успеха.
- (д) *Извештавање*: циљ ове функције да осигура да се о спровођењу програма и напретку појединачних операција и мера извештава на начин који помаже осигурање делотворног и ефикасног спровођења мера, коришћењем одговарајућих информационих и комуникационих система.
- (ђ) *Координација*: циљ ове функције је вођење и праћење рада Одбора за праћење *ИПАРД II* како је утврђено у члану 53. Оквирног споразума, пружањем докумената потребних за праћење квалитета спровођења програма.

Функције плаћања

- (а) *Одобрење & контрола обавеза и плаћања*: циљ ове функције је утврђивање да су захтеви за одобрење операција и накнадног износа који треба да се исплати подносиоцима захтева или њиховим опуномоћеницима у складу са споразумима и прихватљиви за затражену помоћ Европске уније, што укључује, између осталог, административне и, по потреби, контроле на лицу места, нарочито оне које се тичу законитости и регуларности трошкова:
- (i) провера прихватљивости захтева за одобрење и захтева за плаћање,
 - (ii) провера усклађености са обавезама преузетим из одобрених пројеката,
 - (iii) по потреби, провера поступака надметања и уговарања и провера обављеног посла или пружених услуга,
 - (iv) примена неопходних контрола.

Контроле могу укључивати провере пре одабира пројеката, поновно мерење, провере количине и квалитета робе или пружених услуга, анализу или контролу узорка, провере пре исплате, претходне провере исплата и све посебне одредбе за спровођење споразума у погледу правилности и исправност трошкова. Како би се утврдила правилност и исправност, контроле укључују, по потреби, испитивања техничке природе, што може укључивати економско-финансијске процене и провере специфичне пољопривредне, техничке или научне природе.

(б) *Извршење исплата:* циљ ове функције је давање инструкција **банкарима** оперативне структуре, или у одговарајућим случајевима, владиним канцеларијама за плаћања, да исплате одобрени износ подносиоцима захтева (или њиховим опуномоћеницима).

(в) *Књижење обавеза и плаћања:* циљ ове функције је евидентирање свих обавеза и исплата у засебне књиге рачуна за трошкове *ИПАРД II* програма, што је обично у облику електронског система обраде података, те припрема периодичних прегледа трошкова, укључујући изјаве о трошковима Европској комисији. У књигама рачуна такође се евидентирају средства која финансирају фондови *ИПАРД II* програма, нарочито у вези неразјашњених дужника.

(г) *Управљање дуговима:* Циљ ове функције је успостављање система за признавање свих доспелих износа и за евидентирање свих таквих дугова у књизи дужника, укључујући неправилности, пре њиховог пријема.

(д) *Државна благајна:* циљ ове функције је организовање банковних рачуна, тражење средства од Европске комисије, провера постојања и исправности елемената кофинансирања, одобравање преноса *ИПАРД II* средстава од Комисијека ИПАРД Агенцији или примаоцима, и финансијска комуникација ка Комисији, што укључује тромесечне захтеве за плаћање и годишње изјаве.

Организациона структура предвиђа јасну доделу овлашћења и одговорности на свим оперативним нивоима и раздвајање функција плаћања из ст. (а), (б) и (в), чије се одговорности утврђују у организационој шеми.

Функције спровођења

(а) *Одабир пројеката:* циљ ове функције је одабир пројеката у складу с критеријумима, механизмима и правилима која се примењују на *ИПАРД II* програм.

У изузетним случајевима, ову функцију може вршити Управљачко тело за мере „Спровођења стратегија локалног развоја - ЛЕАДЕР приступ“ и „Техничка помоћ“.

(б) *Јавност:* циљеви ове функције су:

(1) издавање позива за подношење захтева и објављивање услова за прихватљивост, укључујући информације о уговорним обавезама и могућим санкцијама у случају неусклађености са наведеним обавезама и, по потреби, издавање одобрења за започињање са радом,

(2) и истицање улоге Европске уније и осигуравање транспарентности помоћи Европске уније.

(в) *Обезбеђивање ефикасног функционисања система интерне контроле:* Циљ ове функције је константна провера добрих перформанси система интерне контроле, укључујући и потребне мере праћења налаза ревизије и откривених неправилности.

Функције ревизије

(а) *Интерна ревизија:* Циљ ове функције је да осигура вешће редовних специфичних активности, како би се вишем нивоу роковођења обезбедио независни преглед подређених система.

АНЕКС 2 __ ОКВИР ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ

Поред одредби Анекса Б Оквирног споразума, примењују се следеће одредбе:

1. Контролна средина

Опште допунске одредбе Одељка 1, Анекса Б Оквирног споразума

Делегирање

Део или све функције вредновања, извештавања, овлашћења и контроле⁵ могу се делегирати другим органима под условом да су испуњени следећи услови:

- (1) Мора се склопити писани споразум који наводи, поред делегираних задатака, природу информација и пратећу докуменатацију коју треба доставити телу које делегира и рок у којем исти морају бити поднети. Тај споразум мора омогућити телу које делегира усклађеност са захтевима из Анекса Б Оквирног споразума и овог Анекса. Мора се осигурати довољан ревизорски траг.

Споразум предвиђа приступ од стране прописно овлашћених агената или представника Србије или Уније информацијама које поседују та овлашћена тела и истраживање захтева од стране таквих службеника, укључујући спровођење провера пројеката и прималаца помоћи и остале информација које су им потребне за извршење њихових задатака.
- (2) Предметне структуре, органи и тела система управљања и контроле (у даљем тексту: "СУК") у свим случајевима остају одговорне за ефикасно и одговорно управљање предметне ИПАРД помоћи. Остају у потпуности одговорне за законитост и регуларност основних трансакција, укључујући и заштиту финансијских интереса Уније.
- (3) Одговорности и обавезе осталих тела, понајвише у вези контроле и провере усклађености са споразумима и свим важећим смерницама, треба јасно утврдити.
- (4) Наведене структуре, органи и тела система управљања и контроле осигуравају да тело располаже делотворним системом како би се осигурало испуњавање његових задатака на задовољавајући начин.
- (5) Тело изричито потврђује наведеним структурама, органимама и телима система управљања и контроле да оно суштински испуњава своје задатке и описује коришћена средства.
- (6) Наведене структуре, органи и тела система управљања и контроле редовно прегледају делегиране задатке, како би потврдиле да је обављени посао задовољавајућег стандарда и да је у складу са споразумима.
- (7) Ревизорско тело подноси извештај о делегираним функцијама као да је њима управљао само тело које делегира.

⁵ Функције извршења плаћања и књижења обавеза и плаћања се ни у ком случају не могу делегирати.

Услови наведени у тачкама (1), (2), (3) и (5) овог члана примењују се *mutatis mutandis* у случајевима где функције тела које делегира обавља неки други орган у оквиру својих редовних задатака на основу националног законодавства.

Посебне допунске одредбе Одељка 1, Анекса Б Оквирног споразума

Позивање на одељак 1, Анекс Б Оквирног споразума.

(д) Планирање особља, запошљавање, задржавање, обука и оцењивање

Поред тачке (д) одељка 1, Анекса Б Оквирног споразума, обука особља на свим оперативним нивоима мора бити адекватна, укључујући подизање свести о преварама.

Поред треће алинеје тачке (д) одељка 1, Анекса 3 Оквирног споразума, описи послова укључују постављање финансијских ограничења везаних за обавезе и плаћања телу надлежном за носиоца посла,

2. Управљање ризиком

[без допунских одредби]

3. Контролне активности

Опште допунске одредбе Одељка 3, Анекса Б Оквирног споразума

Обезбеђење одговорне интерне контроле захтева следеће заједничке писане процедуре:

А. Процедуре за одобравање пријава и захтева за плаћање:

- (1) Поменуте структуре, органи и тела система управљања и контроле утврђују детаљне процедуре за пријем, евидентирање и обраду захтева за одобравање пројеката, захтева за плаћање и фактура, укључујући опис свих докумената који се користе.
- (2) Сваки званичник одговоран за одобравање, на располагању има детаљну контролну листу провера које треба спровести и потврђује у пратећој документацији захтева за плаћање да су те провере извршене. Потврђивање се може извршити електронским путем. Мора постојати доказ о систематичном преглед, као што је узорак, системски или плански преглед посла од стране вишег службеника. Анализа пројекта мора се водити у складу са начелима доброг финансијског управљања.
- (3) Исплата Захтева за плаћање се одобрава само након извршења задовољавајућих провера како би се осигурала усклађеност са споразумима. Те провере укључују оне које захтева уредба којом се уређују посебне мере у оквиру којих је помоћ затражена, и оне захтеване у складу са чланом 51. Оквирног споразума како би се спречила или открила превара и неправилност, нарочито с обзиром на уочене ризике.
- (4) Управа, на одговарајућем нивоу, мора бити редовно и правовремено обавештена о резултатима спроведених административних контрола и контрола на лицу места, тако да се довољност наведених контрола може увек узети у обзир пре него што се захтев за плаћање итврши.
- (5) Извршене административне контроле биће детаљно описане у контролној листи (видети (2) приложеној уз сваки захтев за плаћање или серију захтева за плаћање). Контролну листу прати и потврда о прихватљивости одобрених захтева за плаћање и о природи, обиму и ограничењима извршеног посла. Поред тога, постојаће и гаранција да су критеријуми за доделу помоћи, укључујући уговарање, испуњени и да су сва важећа правила Уније и

национална правила, укључујући и оне фиксиране у програму руралног развоја, испоштовани. Извршена провера на лицу места описује се детаљно у извештају у складу са чланом 15. или чланом 21. овог Споразума. Ако све провере на лицу места или административне провере нису свеобухватне, већ спроведене на узорку захтева за плаћање, одабрани захтеви за плаћање морају бити идентификовани, метода узорковања описана, а резултати свих контрола и мере које су предузете како би се отклонила одступања и неправилности саопштени. Пратећа документација ће бити довољна да пружи гаранцију да су извршене све потребне провере о прихватљивости одобрених захтева за плаћање.

- (6) Ако документе (у папиру или електронској форми) везане уз одobreне захтеве и извршене контроле задрже друга тела, и та тела и предметне структуре, утврђују поступке да се локација свих таквих докумената који се односе на посебне исплате евидентира.
- (7) Захтеви подносилаца ће бити правовремено обрађени.
- (8) Критеријуми за процену захтева и редослед приоритета биће јасно дефинисани и документовани.

Б. Процедуре за плаћање

- (1) Предметне структуре, органи и тела система управљања и контроле, како је утврђено у чл. 10(1) и (2) Оквирног споразума усвајају потребне процедуре како би осигурали да државна тела могу да испуњавају своје уговорне обвезе без обзира на кашњење или прекиде финансирања од стране Комисије.
- (2) Национална тела усвајају потребне процедуре које осигуравају да се исплате врше само примаоцима на њихов банковни рачун или њиховим опуномоћеницима. Уплату врши банка ИПАРД Агенције, или по потреби, владина канцеларија за плаћања, у року од три радна дана од датума евидентирања задужења на ИПАРД евро рачуну. Процедуре морају бити усвојене како би се осигурало да све исплате за које нису извршени трансфери не буду пријављене за накнаду. Ако су такве исплате већ пријављене, њих треба поново књижити у корист Фонда путем следећих месечних/тримесечних декларација или у годишњим рачунима најкасније. Плаћања ће се вршити путем преноса на банковни рачун, и то на име примаоца. Одобрење надлежног званичника и/или његовог/њеног надређеног може се обавити електронским путем, под условом да је осигурана безбедност преноса података, и да је идентитет потписника унет у електронску евиденцију.

Ц. Процедуре за књижење

- (1) Предметне структуре, органи и тела система управљања и контроле усвајају пуне и транспарентне рачуноводствене поступке у складу са међународно прихваћеним рачуноводственим начелима и свим важећим смерницама. Рачуноводствене процедуре осигуравају да су тримесечне и годишње изјаве потпуне, тачне и правовремене, и да су све грешке или пропусти откривени и исправљени, нарочито путем провера и усклађивања обављених у редовним интервалима. Осигурава се комплетан ревизорски траг за сваку ставку уписану на рачуне.

- (2) Рачуноводствене процедуре националних тела осигуравају да рачуноводствени систем може да произведе, у еврима и националној валути, за сваки пројекат, уговор или меру, укупан трошак, направљен издатак, делимичне исплате и исплате коначног износа. Утврђују се рокови за поништење обавеза, ако посао није довршен у договореном временском року. Таква поништења се на одговарајући начин евидентирају у рачуноводственим системима.

Д. Процедуре за аванс и гаранције (ако је применљиво)

Исплата аванса се третира као дозвољен трошак до **50%** јавне помоћи која се односи на пројекат и подлеже банкарској гаранцији или еквивалентној гаранцији која одговара до 110% авансног износа. Аванси се не могу платити у комбинацији са префинансирањем, као што се наводи у члану 11(3)(а).

Исплата аванса, за Меру 9 „Техничка помоћ“ сматра се као прихватљив трошак до 90% јавне помоћи који се односи на операцију и не подлеже успостављању банкарске гаранције или еквивалентне гаранције.

Процедуре се морају усвојити како би се осигурало да:

- (3) Исплата аванса се одвојено идентификује у рачуноводственим или допунским евиденцијама.
- (4) Гаранције се добијају само од финансијских институција које су одобрене од стране одговарајућих надлежних органа и које остају важеће до измирења или опозива, на прост захтев ИПАРД Агенције.
- (5) Аванси се измирују у предвиђеним временским роковима а они који рок измирења морају бити брзо идентификовани и гаранције одмах захтеване.

Е. Процедуре за дугове

Сви услови предвиђени у тачкама А) до Д) примењују се, *mutatis mutandis*, на гаранције, рефундирана плаћања, уступљене приходе итд, које је ИПАРД агенција дужна да прикупи у име *ИПАРД II* програма. ИПАРД Агенција ће успоставити систем за признавање свих доспелих износа и за евиденцију у јединствену књигу дужника свих тих дугова пре њиховог пријема. Књига дужника се прегледа у редовним интервалима и предузимају се мере за наплату неизмирених дугова.

Ф. Ревизорски траг

Информације у погледу документованог доказа о одобрењу, књижењу и плаћању захтева и управљању авансима, гаранцијама и дуговима, морају бити доступне како би се у сваком тренутку осигурао довољно детаљан ревизорски траг.

Управа, на одговарајућем нивоу, мора редовно и правовремено бити обавештена о резултатима спроведених контрола, тако да се наведене контроле могу увек узети у обзир пре решавања захтева.

У ту сврху предметне структуре, органи и тела система управљања и контроле утврђују потребне процедуре како би осигурало чување свих релевантних докумената потребних за гарантовање одговарајућег ревизорског трага.

Посебне допунске одредбе Одељка 3, Анекса Б Оквирног споразума

Позивање на одељак 3, Анекса Б Оквирног споразума.

(б) Активности контроле безбедности

Поред тачке (б) Одељка 3, Анекса Б Оквирног споразума, безбедност информационог система се заснива на критеријумима утврђеним у важећој верзији следећег стандарда у предметној финансијској години:

Организација за међународне стандарде 27002: Практична упутства за заштиту информација (ИСО) или слично;

4. Информацисање и комуникација

Посебне додатне одредбе Одељка 4, Анекса Б Оквирног споразума

Позивање на одељак 4, Анекса Б Оквирног споразума.

(ц) Спољна комуникација

Поред тачке (ц) одељка 4, Анекса Б Оквирног споразума, примењују се следеће одредбе:

- (i) свака измена у споразумима, укључујући и стопе помоћи које се или рокове и услове, мора се евидентирати, а инструкције, базе података и контролне листе правовремено ажурирати
- (ii) све суштинске промене у систему управљања и контроле након њихове акредитације и поверавања послова спровођења буџета подносе се надлежном националног органу (органима) и Комисији, уз примерак Ревизорском телу, на преглед и одобрење пре њиховог спровођења.

5. Праћење оквира интерне контроле

Посебне додатне одредбе Одељка 5, Анекса Б Оквирног споразума

Позивање на одељак 5, Анекса Б Оквирног споразума

(а) Текуће и посебно праћење

Поред тачке (а) одељка 5, Анекса Б Оквирног споразума, примењују се следеће одредбе:

- (i) Дневне активности и контрола националних тела на свим нивоима ће се пратити на текућој основи како би се осигурао довољно детаљан ревизорски траг
- (ii) Праћење техничких услуга и делегираних тела одговорних за спровођење контрола и друге функције како би се осигурало правилно спровођење прописа, смерница и процедура
- (iii) Процедуре праћења за спречавање и откривање преваре и неправилности са посебним освртом на оне области у надлежности ИПАРД Агенције које су изложене значајном ризику од преваре или других озбиљних неправилности.

Поред четврте алинеје тачке (а) Одељка 5, Анекса Б Оквирног споразума, служба интерне ревизије ће бити независна од других одељења унутар тела и подноси извештаје директно директору тела. Интерна ревизија проверава да ли су усвојене одговарајуће процедуре, како би се обезбедила усклађеност са правилима ЕУ, као и да ли су рачуни тачни, комплетни и благовремени. Провере се могу ограничити на одређене мере и узорке трансакција, под условом да план ревизије осигурава да су све битне области, укључујући

одељења за одобравање, покривена за период не дужи од 5 година. Интерна ревизија обавља свој посао у складу са међународно прихваћеним стандардима и бележи исти у радним књигама, а извештаје и препоруке шаље управљачком кадру тела.

АНЕКС 3 __ ДОКУМЕНТА ПОТРЕБНА ЗА ЗАХТЕВ ЗА ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА СПРОВОЂЕЊА БУЏЕТА

Овај анекс дефинише по субјектима документе који су потребни за подношење захтева за поверавање послова спровођења буџета

Србија обезбеђује:

- (и) потписан захтев за поверавање у штампаној и у електронској форми и
- (ии) документа наведена у овом Анексу и све друге релевантне пратеће документе само у електронској форми, на одређеној физичкој подршци (ЦД/ДВД/УСБ меморија или друга слична средства која се обично користе)

Бр.	Докази
1	Формално-правно именовање , потврда о спремности и процедуре
1.1	Формално-правно именовање НИПАК-а, НАО-а и Ревизорског тела
1.2	Потврда о спремности НИПАК-а, НАО-а и Ревизорског тела.
1.3	Процедуре за спровођење главних функција НИПАК-а Комисија издаје даља појашњења и упутства у вези са потребним документима, њиховом формату и нивоу детаља.
1.4	Процедуре за спровођење главних функција НАО-а Комисија издаје даља појашњења и упутства у вези са потребним документима, њиховом формату и нивоу детаља.
1.5	Процедуре за спровођење главних функција Ревизорског тела Комисија издаје даља појашњења и упутства у вези са потребним документима, њиховом формату и нивоу детаља.
1.6	Извештаји самопроцене за све субјекте система управљања и контроле које припремају интерни ревизори.
1.7	Пратеће ревизорско мишљење и извештај о управљачкој и оперативној структури који су формулисани од стране спољњег ревизора независаног од структура и тела из члана 10(1) и (2) Оквирног споразума и који се заснивају на испитивањима обављеним према међународно признатим ревизорским стандардима.
2.	УПРАВЉАЧКА СТРУКТУРА
2.1	Писмена потврда НАО да управљачка структура задовољава захтеве за поверавање послова спровођења буџета.

2.2	Име и статут предметних структура, органа и тела (НАО канцеларија за подршку, Национални фонд), укључујући копије формално-правних именовања на министарском нивоу.
2.3	<p>Опис:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одговорности поверене НАО канцеларији за подршку и Националном фонду, - расподела одговорности између њихових одељења, - однос управљачке структуре са другим телима, јавним или приватним, које такође имају одговорност за извршење мера под којима се зарачунавају трошкови ИПАРД Програму, - административни, рачуноводствени услова и услови интерне контроле под којима се врше плаћања везано за спровођење ИПАРД Програма.
2.4	<p>Процедуре за спровођење главних функција НАО канцеларије за подршку.</p> <p>Комисија издаје даља појашњења и упутства у вези са потребним документима, њиховом формату и нивоом детаљности.</p>
2.5	<p>Процедуре за спровођење главних функција Националног фонда.</p> <p>Комисија издаје даља појашњења и упутства у вези са потребним документима, њиховом формату и нивоом детаљности.</p>
3	ОПЕРАТИВНА СТРУКТУРА
3.1	Писмена потврда НАО да оперативна структура задовољава услове за поверавање задатака за извршење буџета.
3.2	Име и статут предметних конститутивних тела Оперативне структуре (ИПАРД агенција, Управљачког тела и свих других делегираних тела по потреби), укључујући формално- правне ознаке на министарском нивоу.
3.3	<p>Опис:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одговорности поверене ИПАРД Агенцији и Управљачком телу (укључујући њихова делегирана тела, по потреби), - расподела одговорности између њихових одељења, - однос оперативне структуре са другим телима, јавним или приватним, које такође имају одговорност за извршење мера под којима се зарачунавају трошкови <i>ИПАРД II</i> програму, - административни, рачуноводствени услови и услови интерне контроле под којима се врше плаћања везано за спровођење <i>ИПАРД II</i> програма. - писани споразуми између органа у систему, укључујући Меморандум о разумевању или протоколи потписани и са другим делегираним или техничким телима. - информације о томе како ће се вршити надзор делегираних функција морају бити укључене.

3.4	<p>Процедуре за спровођење главних функција ИПАРД Агенције</p> <p>Комисија издаје даља појашњења и упутства у вези са потребним документима, њиховом формату и нивоом детаљности.</p>
3.5	<p>Процедуре за спровођење главних функција Управљачког тела</p> <p>Комисија издаје даља појашњења и упутства у вези са потребним документима, њиховом формату и нивоом детаљности.</p>

Наведене услове треба сматрати индикативним, а не ограничавајућим. Одговорност за пружање свих неопходних докумената у погледу захтева за поверавање послова спровођења буџета и даље је првенствено на националним телима.

Службе Комисије могу да захтевају додатну документацију пре или током својих задатака.

АНЕКС 4 __ ПРАВИЛА ПРОГРАМИРАЊА

Интензитет помоћи, стопе доприноса Уније и прихватљивост ИПА програма руралног развоја за период од 2014-2020. године.

1. Дефиниције

За потребе овог Споразума, примењују се следеће дефиниције:

- (а) ‘стандарди ЕУ’: стандарди које успостави Унија у области заштите животне средине, јавног здравља, здравља животиња и заштите биљака, добробити животиња и заштите на раду;
- (б) ‘планинско подручје’: области из члана 32(2) Уредбе (ЕУ) бр. 1305/2013;
- (в) ‘млади пољопривредник’: особа не старија од 40 година у тренутку **подношења пријаве**, која је компетентна и поседује одговарајуће вештине.
- (г) **„заједничке инвестиције“ означавају инвестиције организација произвођача у:**
 - **заједничко коришћење објеката, машина, опреме и друге инфраструктуре за производњу и прераду пољопривредних производа према стандардима ЕУ или за квалитетне производе;**
 - **успостављање и развој кратког ланца снабдевања и локалног тржишта.**

2. ИПАРД II програм

Сваки програм укључује:

- (а) опис тренутне ситуације, анализе стратегијског менаџмента и идентификацију потреба, пружајући квантификовани опис тренутне ситуације који показује диспаратете, недостатке и потенцијал за развој;
- (б) анализе стратегијског менаџмента (предности, слабости, могућности и опасности) фокусирајући се на неколико специфичних области;
- (в) преглед главних резултата претходне интервенције националних фондова, помоћи ЕУ или мултилатералне помоћи;
- (г) опис постојеће националне стратегије руралног развоја;
- (д) индикативну свеобухватну финансијску табелу;
- (ђ) опис сваке одабране мере, укључујући националне минималне стандарде, национално законодавство које се примењује на програм, доказ о циљаној вредности, потврду да су обезбеђене могућности провере и контроле мера.
- (е) опис постојеће и/или планиране националне мреже за рурални развој;
- (ж) информације о комплементарности ИПАРД-а са мерама које финансирају други (национални или међународни) извори;
- (з) опис оперативне структуре, укључујући праћење и вредновање;
- (и) кратак опис структуре управљања и контроле;

(ј) опис резултата саветовања о програмирању и одредби за укључивање релевантних органа и тела, као и одговарајућих економских, социјалних и еколошких партнера;

(к) резултате и препоруке претходног (*ex ante*) вредновања програма о програмирању

(л) опис активности предвиђених у контексту јавности, видљивости и транспарентности у складу са ИПА законодавством, како би се потенцијални корисници, професионалне организације, економски, социјални и еколошки партнери, тела укључена у промовисање једнакости између мушкараца и жена и невладине организације информисале о могућностима које нуди програм и правилима за добијање приступа средствима;

(љ) опис одредби везаних за равноправност између мушкараца и жена и недискриминације промовисане у различитим фазама програма (дизајн, спровођење, праћење и вредновање).

(м) опис активности предузетих како би се обезбедила доступност довољних техничких и саветодавних капацитета за правилно спровођење програма;

Смернице, које је обезбедила Комисија, треба узети у обзир.

3. Интензитет помоћи

Јавни трошкови у принципу не прелазе горњу границу од 50% од укупних прихватљивих трошкова улагања, са следећим изузецима:

а. 60% за улагања у физичку имовину пољопривредних газдинстава.

б. 65% за улагања:

- младих пољопривредника у физичку имовину пољопривредних газдинстава,
- у пољопривредну диверсификацију и пословни развој.

в. 70% за улагања у физичку имовину пољопривредних газдинстава у планинским подручјима.

г. 100% за улагања/подршку за:

- руралну јавну инфраструктуру, која нису такве природе да би стварала знатан нето приход,
- активности финансираних у оквиру мера за техничку помоћ,
- успостављање и заштиту шума,
- спровођење стратегија локалног развоја – приступ ЛЕАДЕР,
- успостављање група произвођача,
- мере агро-еколошко-климатске и органске производње,
- побољшање обуке,
- саветодавне услуге.

Додатних 10% се може одобрити за:

- улагања повезана са управљањем отпадом и отпадним водама код:

- физичке имовину пољопривредних газдинстава
- физичке имовине која се тиче прераде и маркетинга пољопривредних и производа рибарства.
- **„заједничке инвестиције“ у:**
 - **физичку имовину пољопривредних газдинстава**
 - **физичку имовину која се тиче прераде и маркетинга пољопривредних и производа рибарства**
 - **диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања**

4. Стопе доприноса Уније

Допринос Европске уније ће у принципу бити 75% јавних трошкова. Међутим, треба га повећати на:

- а. 85% за:
- мере агро-еколошко-климатске и органске производње,
 - успостављање и заштиту шума,
 - активности финансиране у оквиру мере за техничку помоћ,
 - побољшање обуке,
 - саветодавне услуге,
 - у случају инвестиционих пројеката који се спроводе у подручјима где Комисија утврди да је дошло до посебних природних катастрофа.
- б. 90% за „спровођење стратегија локалног развоја – приступ ЛЕАДЕР“.

5. Прихватљивост

За различите мере примењује се следеће:

Улагања у физичку имовину пољопривредних газдинстава

Примаоци у оквиру ове мере су пољопривредници или групе пољопривредника, било физичка или правна лица и друга пољопривредна правна лица (нпр. приватна пољопривредна предузећа, групе произвођача, итд) одговорна за спровођење и финансирање улагања у пољопривредном газдинству (као што је дефинисано националним законом Србије и унето у национални регистар пољопривредних газдинстава).

Најкасније до коначне исплате инвестиције, цело газдинство мора поштовати одговарајуће националне минималне стандарде који су на снази у вези са заштитом животне средине и добробити животиња. Ако су национални стандарди слични стандардима Европске уније, у оправданим случајевима, Комисија може да одобри одступање од овог правила. Ово мора бити јасно написано у *ИПАРД II* програму.

У случају да се „заједничка инвестиција“ спроводи од стране посебног правног лица у име чланова / акционара, ово посебно правно лице мора се придржавати одговарајућих националних минималних стандарда на снази у вези са заштитом

животне средине и добробити животиња, а не чланови / акционари овог посебног правног лица.

Инвестиција мора бити у складу са свим релевантним стандардима ЕУ који се односе на заштиту животне средине и добробит животиња.

Инвестиција се мора односити на производњу пољопривредних производа (нпр. производа наведених у Анексу I Споразума о функционисању Европске уније ('СФЕУ')).

Минимални услови у погледу професионалних вештина и компетенција пољопривредника морају бити дефинисани у програму.

Мора се показати економска одрживост/исплативост пољопривредног газдинства.

Подршка за формирање група произвођача

Помоћ се додељује ради лакшег формирања и административног пословања произвођачких група, ради:

- (а) прилагођавања производње и аутпута чланова произвођачких група тржишним захтевима
- (б) заједничког пласирања робе на тржиште, укључујући припрему за продају, централизацију продаје и снабдевања купаца на велико;
- (в) прилагођавања производње и аутпута произвођача како би се задовољили сви релевантни стандарди ЕУ, усклађеност са правним тековинама ЕУ.
- (г) успостављања општих правила о подацима производње, с посебном пажњом на жетву и доступност;
- (д) обезбеђивања ефикасне стандардизације свих тржишних корака и испоруке производа у прехрамбеном ланцу.

Помоћ у оквиру ове мере може се одобрити само групама произвођача званично признатим од стране надлежних националних органа Србије након 1. јануара 2014. године. Групе произвођача које су прихватљиве под условима Уредбе Комисије (ЕК) бр. 718/2007 могу да поднесу захтев за подршку у оквиру ове мере, под условом да и даље испуњавају услове за подршку у оквиру ИПАРД програма за 2014-2020. годину.

Професионалне и/или међународне професионалне организације које представљају један или више сектора се не квалификују као групе произвођача.

Подносиоци захтева морају испунити следеће услове:

- (а) Групе произвођача морају да буду основане по први пут и званично признате од стране надлежних државних органа након 1. јануара 2014. године
- (б) Групе произвођача треба да буду признате од стране надлежног органа на основу пословног плана.

Помоћ ће бити одобрена као паушална помоћ у годишњим ратама за првих пет година након датума када је група произвођача призната и обрачунава се на основу годишње тржишне производње групе. Биће ограничена на максималних 10% тржишне производње за прву годину и постепено ће се смањивати за наредне године. Помоћ неће прелазити 100.000 евра годишње.

Улагање у физичку имовину која се тиче прераде и маркетинга пољопривредних и производа рибарства

Примаоци су предузећа (као што је дефинисано националним законом Србије одговорна за спровођење пројеката у њиховом објекту (објектима)). Предузеће се може састојати од једног или више објеката.

Главни фокус треба да буде на предузећима која запошљавају мање од 250 радника, а која имају годишњи промет мањи од 50 милиона евра и/или укупан годишњи биланс стања мањи од 43 милиона евра који одговара тренутној дефиницији МСП из Препоруке Комисије 2003/362/ЕЦ⁶.

Економска исплативост предузећа мора се показати до краја реализације инвестиције.

Најкасније до краја пројекта (пре коначне исплате), цело предузеће мора поштовати главне релевантне националне минималне стандарде који су на снази у погледу заштите животне средине, јавног здравља, добробити животиња и безбедности на раду. Ако су национални стандарди засновани на стандардима ЕУ посебно захтевни, Комисија може, само у оправданим случајевима, да одобри одступање од овог правила. Ово мора бити јасно написано у *ИПАРД II* програму.

У случају да се „заједничка инвестиција“ спроводи од стране посебног правног лица у име чланова / акционара, ово посебно правно лице мора се придржавати одговарајућих националних минималних стандарда на снази у вези са заштитом животне средине, јавног здравља, добробити животиња и заштите на раду а не чланови / акционари овог посебног правног лица.

Релевантни стандарди ЕУ који се примењују на инвестицију ће бити достигнути на крају пројекта.

Подржане инвестиције морају се односити на обраду и/или маркетинг производа обухваћених Анексом I Споразума (СФЕУ), укључујући производе рибарства, и/или развој нових производа, процеса и технологија везаних за производе обухваћене Анексом I Споразума (СФЕУ), укључујући производе рибарства.

Мера агро-еколошко-климатске и органске производње

Примаоци могу бити пољопривредници, група пољопривредника који, по правилу, најмање пет година предузимају обавезу (обавезе) у оквиру врсте операције(а).

Србија треба да представи у *ИПАРД II* програму како ће се постићи пробна димензија мере/врсте операције (операција).

Србија треба да се побрине да обавезе по питању циљева и садржаја буду јасне, имају потенцијал да допринесу животној средини, да се могу проверити и контролисати.

Прихватљиви за ове мере ће бити примаоци који ће добровољно преузимати врсту операције (операција), која превазилази релевантне обавезне стандарде (почетна вредност). Примаоци ће морати да поштују релевантне обавезне стандарде на целом имању. Опис релевантних обавезних стандарда ће морати да буде представљен у *ИПАРД II* програму.

Србија треба да установи минималну величину пољопривредног земљишта које може да се пријави под било коју врсту операције, минималну величину стада угрожених животињских врста.

Примаоцима ће бити надокнађени додатни трошкови и изгубљена добит који су настали из преузете обавезе у оквиру изабране врсте операције (операција).

⁶ Препоруке Комисије од 06. Маја 2003. године, које се односе на дефиницију малог, средњег и великог предузећа (ОЈ L 124, 20.5.2003, р. 36).

За сваку врсту операције, Србија треба да припреми прорачун који ће чинити основу платног нивоа унутар те врсте операције. Прорачун мора да састави и одобри сертификовано Тело које је, независно од тела које спроводи мере.

Спровођење стратегија локалног развоја – приступ ЛЕАДЕР

Приступ ЛЕАДЕР на програмском нивоу чине у основи следећи елементи:

- (а) стратегије локалног развоја територијално базиране а намењене за тачно идентификоване субрегионалне руралне територије;
- (б) локална јавно-приватна партнерства (локалне акционе групе);
- (в) приступ “одоздо ка горе” који омогућава локалним акционим групама доношење одлука у вези са разматрањем и спровођењем стратегија локалног развоја;
- (г) мулти-секторски начин израде и спровођење стратегије који се базира на интеракцији између актера и пројеката из различитих сектора локалне привреде;
- (д) умрежавање локалних партнерстава;

Примаоци су Локалне акционе групе (ЛАГ) који испуњавају следеће услове:

- морају да предложe интегрисану стратегију локалног развоја засновану на карактеристикама ЛЕАДЕР-а, као што је и дефинисано под горе наведеним тачкама (а) и (е)
- морају да се састоје од групе која представља партнере из различитих локалних друштвено-економских сектора на територији у питању.
- морају да покажу способност за дефинисање и спровођење стратегије развоја за то подручје.
- морају да буду способни за управљање јавним средствима.

Област обухваћена Стратегијом:

- (а) је кохерентна и доприноси одржању стратегије развоја, јер располаже довољним људским, финансијским и економским ресурсима.
- (б) насељеност сваке области би, као опште правило, требало да износи преко 10.000 становника, али не више од 150.000 становника, укључујући насеља са популацијом мањом од 25.000.
- (в) иста локација може припадати само једној локалној акционој групи, тј. може постојати само једно партнерство, једна стратегија, једна територија.
- (г) земље корисници средстава могу одабрати или једну читаву територију или њен део одговарајућим прилагођавањем критеријума за одабир локалних акционих група и подручја које представљају.

Приступ ЛЕАДЕР код ИПА II корисника ће бити подржан кроз следеће мере:

- Мера Техничке помоћи за подизање капацитета потенцијалних ЛАГ-ова (активности техничке помоћи „стицање вештина и анимирање становника руралних територија”).
- Мера „Спровођење Стратегија локалног развоја - ЛЕАДЕР приступ” - за одабране ЛАГ-ове са следећим активностима:

- (i) „Стицање вештина и анимирање становника ЛАГ територија” за подизање капацитета и анимирање одабраних ЛАГ-ова;
- (ii) „Текући трошкови и мали пројекти за вођење изабраних ЛАГ-ова и реализацију малих пројеката;
- (iii) „Пројекти кооперације” за међу-територијалне или транснационалне пројекте;

Улагања у руралну јавну инфраструктуру

Примаоци су административни субјекти у руралним подручјима са до 10.000 становника, према званичним доступним резултатима последњег пописа становништва и као што је образложено у програму.

Пројекат се мора односити на јавне инфраструктуре потребне за развој руралних подручја, укључујући путеве, локалне приступе путевима од посебног значаја за локални економски развој, приступ пољопривредном и шумском земљишту, снабдевање струјом, управљање отпадом и водама, локални приступ информационом и комуникационим технологијама итд.

Диверсификација газдинстава и пословни развој

Примаоци су:

- Пољопривредници и чланови пољопривредног домаћинства који врше активности на и ван фарме; Пољопривредна домаћинства и/или њихови чланови могу бити прихватљиви корисници, без обзира да ли се налазе у урбаном или руралном подручју.
- Физичка лица у руралним срединама; Физичка лица, која се баве економским активностима, а који су корисници ове мере и треба да живе у руралном подручју, што би могло да се докаже, на пример, према њиховој регистрацији. Они могу да раде, на пример, као samozапослени (на пример, када су у питању занати).
- Приватна правна лица у руралним срединама; Приватна правна лица основана или послују у руралним подручјима треба да обухватају микро и мала предузећа, укључујући и занатских предузећа, која имају потенцијал за спровођење пројекта, као и било која врста правног лица основана од стране сеоског становништва у руралним срединама. Правна лица основана ван руралних подручја могу бити прихватљива ако су подржане инвестиције/активности лоциране у руралним подручјима.

Пројекти ће бити у складу са релевантним националним стандардима најкасније до краја инвестиције.

Подносилац захтева треба да покаже економску исплативост инвестиције на крају реализације пројекта.

Помоћ у оквиру ове мере се односи само на подршку за физичке инвестиције.

Побољшање обуке

Примаоци помоћи одобрене у оквиру ове мере ће бити професионалне и/или међу-професионалне организације (пружаоци обуке) способне и одговорне за спровођење курсева обуке.

Учесници обуке у оквиру ове мере треба да буду лица која се баве пословима из сектора пољопривреде, производње хране и шумарства и други привредни субјекти који послују у областима обухваћеним релевантним ИПА програмом за рурални развој. Учесници неће бити у обавези да плаћају курсеве.

Србија израђује стратегију обуке за спровођење активности за унапређење професионалних вештина и способности лица која се баве пољопривредном, производњом хране и шумарством и других економских субјеката која раде у областима обухваћеним ИПА програмима за рурални развој. Стратегија обуке треба да буде одобрена од стране одбора за праћење ИПАРД програма.

Помоћ неће бити одобрена за курсеве за давање упутстава или обуке које чине део нормалних програма или система образовања на средњошколском или вишим нивоима.

Прихватљиви су само они трошкови за административне активности обуке, као што су:

- (а) За организације које пружају курсеве/акције информисања
- (б) Трошкови путовања, смештаја и дневница, по потреби, за полазнике курсева.

Техничка помоћ

Прималац у оквиру ове мере је Управљачко тело.

Прихватљиви трошкови се заснивају на реалним трошковима који су повезани са спровођењем кофинансиране операције и морају да се односе на исплате извршене од стране примаоца, поткрепљени примљеним фактурама или рачуноводственим документима еквивалентне доказне вредности.

У оквиру ове мере прихватљивим се сматрају следеће активности под условом да су покривене индикативним акционим планом техничке помоћи:

- а) Трошкови на састанцима одбора за праћење.
- б) Други трошкови неопходни за извршење обавеза у надлежности одбора за праћење.
- ц) Трошкови за кампање информисања и јавности, укључујући трошкове штампања и дистрибуције.
- д) Трошкови превођења и тумачења достављених као одговор на захтеве Комисије.
- е) Трошкови у вези са посетама и семинарима.
- ф) Трошкови у вези са „стицањем вештина” како би се припремили потенцијални ЛАГ-ови за спровођење мере „Спровођење стратегија локалног развоја - приступ Леадер”.
- г) Трошкови у вези са припремом или побољшања спровођења, мера у програму како би се осигурала њихова ефикасност укључујући и оне мере у којима је примена предвиђена у каснијој фази.

- х) Трошкови вредновања програма.
- и) Трошкови у вези са успостављањем и радом националне мреже која подржава координацију активности припреме и спровођења локалних стратегија руралног развоја.
Јавне администрације и организације основане у Србији и активне у области руралног развоја могу имати користи од деловања Европске мреже за рурални развој као што је предвиђено чланом 52(3)(г) Уредбе (ЕУ) бр. 1305/2013. Релевантне детаљне одредбе договарају се са Србијом.
- ј) Ниво подршке зарада који узима у обзир нивое накнада на тржишту рада у циљу задржавања особља и изградњу/задржавање знање у сдминисрацији. Овај трошак се може увести тек након што га Комисија одобри и може бити временски ограничен.
- к) **трошкови повезани са успостављањем и радом пилот пројеката у успостављању сарадње у кратким ланцима вредности и ланцима вредности за квалитетне производе.**

Саветодавне услуге

Ова мера обухвата:

- (а) група саветодавних служби; Група саветодавних служби за пољопривреднике и микро и мала предузећа могу да покрију економске, пољопривредне и еколошке перформансе пољопривредних газдинстава, шумских газдинстава или МСП мала и средња предузећа.
- (б) савете о припреми захтева за добијање средстава из ИПАРД програма, као и савети о спровођењу програма, као што је припрема захтева за плаћање;
- (в) обука саветника; обука саветника мора бити у вези са областима у којима се пружају савети.

Органи или тела, која ће давати савете, биће примаоци подршке.

Органи или тела, која ће давати савете, имају одговарајуће ресурсе у виду редовно обученог и квалификованог особља и саветодавно искуство и поузданост на пољима у којима ће пружати савете. Особље саветодавних служби мора бити редовно обучавано.

Органи или тела која нуде савете могу укључити: јавне саветодавне службе, организације сектора (као што су пољопривредне коморе), развојне агенције, невладине организације, општинска већа, итд).

Савети ће бити дати бесплатно за пољопривреднике, власнике шума и МСП у руралним подручјима.

Фиксне стопе исплате би требало да буду дате по одржаном састанку саветодавне групе/поднетој пријави за ИПАРД пројекат/ захтеву за плаћање из ИПАРД-а.

Ниво плаћања за пријаву за пројекат/захтев за плаћање би требало да буду утврђени у ИПАРД програму, у зависности од мере, врсте сектора/величине подржаног пројекта.

Успостављање и заштита шума

Ова мера доприноси проширењу и унапређењу шумских ресурса, обнови шума захваћених пожаром и заштити шума од пожара. Такође, пружа могућност унапређења салда производње добара (хране, сточне хране, горива, влакна, итд.) бринући о заштити

животне средине и културним и природним добрима. Подржани пројекти морају бити у складу са Националним шумарским програмима/стратегијама или еквивалентним инструментима и, по потреби, са националним програмом пошумљавања или смерницама, планом адаптације или ублажавања климатских промена, биодиверзитета или еквивалентним стратегијама. Свака држава може изабрати које ће послове финансирати, дајући при том одговарајуће образложење. Међутим, мера сама по себи омогућава корисницима средстава да спроводе интегрисане пројекте са већом додатом вредношћу.

Јавни трошак под овом мером би могао да износи до 100%; ЕУ допринос – 85% јавног трошка. Трошкови одржавања се рачунају методом предложеном у програму. Исплате по хектару пошумљеног земљишта или успостављени агрошумски системи ће бити одређени у програмима. Корисници ИПА II средстава се брину да су прорачуни за одобрену помоћ, који се заснивају на стандардним или додатним трошковима, адекватни и прецизни, као и да се заснивају на претходно испарвним, поштеним и проверљивим прорачунима. У том циљу, тело које је функционално независно од других државних органа одговорних за спровођење програма и које поседује одговарајуће квалификације, је задужено за израду прорачуна или пак за издавање уверења о адекватности и тачности прорачуна.

Приликом пошумљавања, приоритет се даје пошумљавању које се спроводи у циљу заштите земљишта и вода, као и приватним земљопоседницима. Само у случајевима где је мало интересовање приватних земљопоседника, помоћ би требало доделити особама које управљају државним земљиштем. Подносилац захтева за пошумљавање би требало да припреми план за пошумљавање.

Даље смернице

У обзир ће бити узете смернице које обезбеђује Комисија.

АНЕКС 5 __ ОБРАЗАЦ Д 1 –ИЗЈАВА О РАСХОДИМА И ПРИХОДИМА

Мера	Плаћања		Повраћаји/исправке		Затражено од <i>ИПАРД II</i>	Износ потврде рачуна		Прелазна смањења		Обрачунато плаћање
	Јавни трошак	<i>ИПАРД II</i>	Јавни трошак	<i>ИПАРД II</i>		Поново употребљиво	Није поново употребљиво	Вишак у односу на финансијски план	Захтев за информације	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>попуњава Србија</i>	<i>аутоматски израчунава Комисија</i>	<i>попуњава Србија</i>		<i>аутоматски израчунава Комисија</i>	<i>попуњава Комисија</i>				<i>аутоматски израчунава Комисија</i>
Улагања у физичку имовину пољ. Газдинстава										
Подршка за формирање група произвођача										
Улагање у физичку имовину за прераду и маркетинг пољ. и производа рибарства										
Мере агро-еколошко-климатске и органске пољопривреде										
Спровођење локалних стратегија развоја - Леадер приступ										
Улагање у руралну јавну инфраструктуру										
Диверсификација пољ. газдинстава и пословни развој										
Побољшање обуке										
Техничка помоћ										
Саветодавне услуге										
Успостављање и заштита шума										
Укупно										

АНЕКС 6 ОБРАЗАЦ Д 2 – ГОДИШЊА ИЗЈАВА О РАЧУНИМА ЗА ФИНАНСИЈСКУ ГОДИНУ (.....)

(шаље се заједно са затраженим документима, према чл. 45. и 46. Секторског споразума, Европској комисији)

ИПАРД II програм:

Одлука(е) Комисије бр. од (као што је последњи пут измењена Одлуком бр од)

Референтни број Комисије (ЦЦИ): 2014RS0614NP001.....

Доле потписани,, као Национални службеник за одобравање који представља Србију како је предвиђено у споразумима склопљеним између Србије и Комисије, овиме изјављује да укупно настали прихватљиви трошак у складу с програмом од (01.01.године до 31.12.године) износи евра.

Детаљи везани за овај трошак наведени су у табели која чини прилог овом Споразуму и чини саставни део ове изјаве.

Такође изјављујем да мере напредују на задовољавајући начин у складу с циљевима утврђенима у програму, и да пратећи документи јесу и да ће остати доступни како је предвиђено чланом 44. Секторског споразума.

Изјављујем да:

1. Попис трошкова је тачан. Базира се на рачунима на нивоу појединачних операција и прати га документован доказ.
2. Исплате примаоцима извршене су без посебних накнада, одбитака или задржавања било којег износа који би могао смањити износ финансијске помоћи на коју имају право.
3. Проверио сам да је трошак који је проглашен прихватљивим спроведен у складу са ИПАРД II програмом, Финансијским споразумом, Одлуком (Одлукама) Комисије из чланова 48. и 49. Секторског Споразума и начелима доброг финансијског управљања.
4. Изјава укључује све дугове који су забележени током мање од две године. Укупан износ тих дуговања на крају године на коју се ова изјава односи износи евра.
5. Опсег средстава Европске уније на ИПАРД евро рачунима на крају године на коју се ова изјава односи износи евра, од чега камата обрачуната током година износиевра.
6. Претварања између националне валуте и евра спроведена су у складу с одредбом члана 42. Секторског Споразума.
7. Информације о прихватању рачуна, како је наведено у члану 46. Секторског споразума, на време су потврђене и прослеђене Комисији.
8. Облик и садржај годишњих извештаја, како је наведено у члану 45. Секторског споразума, и рачуноводствених података, како је наведено у члану 47.

Секторског споразума, утврђен је у складу с Међународним општеприхваћеним рачуноводственим стандардима.

9. Пратећи документи су, и остају, доступни како је предвиђено чланом 46. Секторског споразума. Подложни су провери.

Ова изјава о рачунима садржи ... бројем означених страна.

Ову изјаву је дао:

(Датум, печат и потпис руководиоца Националног фонда)

Изјава је састављена на основу финансијских износа које је пружио:
.....

(Датум (-е), печат (-е) и потпис (-е) рачуновође ИПАРД Агенције и/или Националног фонда)

Потврдио:

(Датум, печат и потпис Националног службеника за одобравање у име Србије)

Састављено у,(Датум)

ОБРАЗАЦ Д 2 - ГОДИШЊА ИЗЈАВА О РАЧУНИМА ЗА ФИНАНСИЈСКУ ГОДИНУ (ГОДИНА)

ИПАРД II програм:

ЦЦИ број: 2014RS0614NP001

Мера	Удео Европске уније који је затражен за ИПАРД II програм у тромесечним захтевима за плаћање за финансијску годину (ГОДИНА) у еврима
	<i>Попуњава Србија</i>
Улагање у физичку имовину пољопривредних газдинстава	
Подршка за формирање група произвођача	
Улагање у физичку имовину која се односи на прераду и маркетинг пољопривредних и производа рибарства	
Мера агро-еколошко-климатске и органске пољопривреде	
Спровођење стратегија локалног развоја - приступ Леадер	
Улагање у руралну јавну инфраструктуру	
Диверсификација пољ. газдинстава и пословни развој	
Побољшање обуке	
Техничка помоћ	
Саветодавне услуге	
Успостављање и заштита шума	
Укупно	
Укупан износ неизмиреног дуга на дан 31.12. (ГОДИНЕ)	
Завршни салдо ИПАРД евро рачуна на дан 31.12. (ГОДИНЕ)	
Од чега обрачуната камата у току године	

АНЕКС 7 __ ПРОГНОЗЕ ПЛАЋАЊА

**ПРОГНОЗЕ ИЗНОСА КОЈИ ТРЕБА ДА СЕ ИСПЛАТЕ ИЗ *ИПАРД II*
ПРЕДАТИ НАЈКАСНИЈЕ ДО 15. ЈАНУАРА И 15. ЈУЛА**

Процена износа у еврима који треба да се исплате из <i>ИПАРД II</i> у години 'Н' за:				
Програм	јануар - март	април - јун	јул - септембар	октобар - децембар
Процена износа у еврима који треба да се исплате из <i>ИПАРД II</i> у години 'Н+1' за:				
Програм	јануар - март	април - јун	јул - септембар	октобар - децембар

АНЕКС 8 ИНФОРМАЦИЈЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ ПОДРШКЕ О ПОДРШЦИ ИЗ ИПА II ПОМОЋИ

1. СПИСАК ОПЕРАЦИЈА

Списак операција из члана 29(3) овог Споразума садржи следећа поља података:

- име примаоца (само за правна лица; име физичких лица се не наводи);
- назив операције;
- преглед операција;
- датум почетка операције;
- датум завршетка операције (очекивани датум физичког завршетка или потпуно спроведене операције);
- укупно прихватљиви трошкови издвојени за операцију;
- стопа кофинансирања Уније,
- поштански број операције; или други одговарајући показатељ локације;
- земља;
- назив категорије интервенције за операцију;
- датум последњег ажурирања списка операција.

Наслови поља података ће бити на енглеском језику.

2. МЕРЕ ИНФОРМИСАЊА И КОМУНИКАЦИЈЕ ЗА ЈАВНОСТ

Србија, оперативна структура и примаоци ће предузети потребне кораке да обезбеде информације и комуникацију са јавношћу о операцијама које су подржане *ИПАРД II* програмом.

2.1. Одговорности Србије и оперативне структуре

1. Србија и оперативна структура осигуравају да се информационе и комуникационе мере спроводе у складу са планом активности видљивости и комуникације и да те мере имају за циљ најшире могуће медијско извештавање користећи различите облике и методе комуникације на одговарајућем нивоу.
2. Србија или оперативна структура ће бити одговорна најмање за следеће мере информисања и комуникација:
 - а. организовање главних информативних активности објављивањем покретања програма или више програма, чак и пре одобравања одговарајућег плана активности видљивости и комуникације;
 - б. организовање једне главне информативне активности у години која промовише могућности финансирања, предвиђене стратегије и презентује достигнућа програма или више програма, укључујући и примере пројеката;
 - в. приказивање грба Уније у просторијама сваког субјекта оперативне структуре;

г. објављивање у електронској форми списка операција, у складу са одељком 1. овог Анекса;

д. давање примера операција, по програму, на једном сајту или на веб страници програма који је доступан преко јединственог веб портала; примери треба да буду на енглеском и српском језику

ђ. ажурирање података о реализацији програма, укључујући, по потреби, његова главна достигнућа, на једном сајту или на веб страници програма која је доступна преко јединственог веб портала.

3. Оперативна структура ће укључити релевантне заинтересоване стране у области информационих и комуникационих мера. Ова тела шире информације описане у члану 29(1) овог Споразума.

2.2. Одговорности прималаца

1. Све мере информација и комуникација које обезбеди прималац признају подршку из фондова за операције, приказивањем:
 - а. грба Уније у складу са техничким карактеристикама наведеним у релевантном акту спровођења усвојеном од стране Комисије,⁷ заједно са позивањем на Унију;
 - б. навођење фонда или фондова који подржавају операцију.
2. Током спровођења операције, прималац обавештава јавност о подршци добијеној из фондова:
 - а. стављањем на сајту примаоца, где такав сајт постоји, кратак опис операције, сразмерно нивоу подршке, укључујући његове циљеве и резултате, и наглашавајући финансијску подршку Уније;
 - б. постављањем, за операције које не спадају у тачке 4. и 5, најмање једног плаката са информацијама о пројекту (минимална величина А3), укључујући финансијску подршку Уније, на месту лако видљивом јавности, као што је улаз у објекат.
3. Сваки документ, који се односи на спровођење операције која се користи за јавност или за учеснике, укључујући свако присуство или другу потврду, садржи изјаву о томе да је оперативни програм подржан од стране Фонда, односно фондова.
4. Када операција у оквиру ИПАРД програма резултира инвестицијом (нпр. на фарми или прехранбеном предузећу), а укупна јавна подршка премашује 20.000 евра, прималац поставља плочу са обавештењем. Обавештајна плоча се такође поставља у просторијама локалних акционих група које финансија ЛЕАДЕР.
5. Током спровођења операције, прималац ће поставити, на месту лако видљивом за јавност, привремени билборд значајне величине за сваку операцију која се састоји од финансирања инфраструктурне или грађевинске операције за које укупна јавна подршка операције премашује 100.000 евра.

⁷ Уредба о спровођењу Комисије (ЕУ) бр. 821/2014 од 28. јула 2014 која утврђује правила за примену регулативе бр. 1303/2013 Европског парламента и Савета у вези са детаљним аранжманима за пренос и управљање доприносима Програма, извештавање о финансијским инструментима, техничке карактеристике мера информисања и комуникације за операције и систем (ОЈ L 233, 29.7.2014, р. 7).

Најкасније у року од три месеца након завршетка операције, прималац ће поставити сталну плочу или билборд знатне величине на месту лако видљивом за јавност за сваку операцију која испуњава следеће услове:

- а. укупна јавна подршка операције прелази 100.000 евра;
- б. операција се састоји од куповине физичког објекта или финансирања инфраструктурних и грађевинских операција.

Билборд наводи назив и главни циљ операције и истиче финансијску подршку коју пружа ЕУ.

Билборди, плакати, (обавештајне) табле и сајтови, као што је и наведено под тачкама 4. и 5, ће садржати опис пројекта/операције и биће јасно назначено да је пројекат финансиран средствима из ИПАРД програма и садржаће грб ЕУ. Поменути информација ће обухватати најмање 25% билборда, табле или сајта.

Припрема се у складу са техничким карактеристикама наведеним у релевантном акту за спровођење који је усвојен од стране Комисије.⁸

3. МЕРЕ ИНФОРМИСАЊА ЗА ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ПРИМАОЦЕ И ПРИМАОЦЕ

3.1. Мере информисања за потенцијалне кориснике

1. Оперативна структура осигурава, у складу са планом активности видљивости и комуникације, да се стратегија и циљеви програма, као и могућности финансирања које се нуде кроз заједничку подршку Уније и ИПА II примаоца, широко дистрибуирају потенцијалним корисницима и свим заинтересованим странама, са детаљима о финансијској подршци из фондова у питању.
2. Оперативна структура осигурава да потенцијални примаоци имају приступ релевантним информацијама, укључујући и најновије информације, по потреби, а узимајући у обзир доступност електронских или других комуникационих услуга за одређене потенцијалне примаоце, барем о следећем:
 - а. могућностима финансирања и покретању позива за подношење захтева;
 - б. условима прихватљивости трошкова које треба испунити да би се стекло право на подршку из *ИПАРД II* програма;
 - в. опис поступака за разматрање захтева за финансирање и рокова;
 - г. критеријумима за одабир операција које ће бити подржане;
 - д. контактима на националном, регионалном или локалном нивоу, који су у стању да пруже информације о програмима;
 - ђ. обавези потенцијалних прималаца да информишу јавност о циљу операције и подршци из фондова за операцију у складу са тачком 2.2. Оперативна структура може да захтева од потенцијалних прималаца да предложе индикативне комуникацијске активности, пропорционално величини операције, у захтевима.

⁸ Уредба о спровођењу Комисије (ЕУ) бр. 821/2014

3.2. Мере информисања за примаоце

1. Оперативна структура обавештава примаоце да прихватање финансирања представља прихватање њиховог укључивања у списак операција који је објављен у складу са чланом 29(3) овог Споразума.
2. Оперативна структура обезбеђује алате за информисање и комуникацију, укључујући и обрасце у електронској форми, како би помогла примаоцима да испуне своје обавезе из тачке 2.2, по потреби.

4. ЕЛЕМЕНТИ ПЛАНА АКТИВНОСТИ ВИДЉИВОСТИ И КОМУНИКАЦИЈЕ

План активности видљивости и комуникације сачињен од стране оперативне структуре и по потреби од стране Србије,, обухвата следеће елементе:

1. опис приступа, укључујући главне мере информисања и комуникације које треба да предузме Србија или оперативна структура и усмерене на потенцијалне примаоце, примаоце, мултипликаторе и ширу јавност, имајући у виду циљеве описане у члану 29. овог Споразума;
2. опис материјала који ће бити доступни у форматима доступним за особе са инвалидитетом;
3. опис како ће примаоци бити подржани у својим активностима комуникације;
4. индикативни буџет за спровођење плана активности видљивости и комуникације;
5. опис административних тела, укључујући и кадровске ресурсе, одговорне за примену мера информисања и комуникације;
6. механизме за мере информисања и комуникације из тачке 2, укључујући сајт или веб портал на којем се могу наћи такви подаци;
7. показатељ како ће се мере информисања и комуникације процењивати у смислу видљивости и свести о политици, програмима и активностима, као и улози коју имају фондови и Унија;
8. по потреби, опис употребе главних резултата претходног *ИПАРД II* програма;
9. годишњи ажурирани подаци који утврђују које активности информисања и комуникације треба спровести у наредној години.

АНЕКС 9 СПИСАК СВИХ ИЗВРШЕНИХ ПЛАЋАЊА У ФИНАНСИЈСКОЈ ГОДИНИ 20xx_ ЗА ИПАРД II ПРОГРАМ У СРБИЈИ

Мера	Уговор бр.	Захтев за плаћање бр.	Датум пријема захтева за плаћање	Датум налога за плаћање	Национални фонд ИПАРД II евро рачун		ИПАРД II Агенција Рачун за плаћање		Износ трошкова пријављених у Д2 за исплату (евро)	Број дана протеклих од пријема захтева за плаћање и издавања налога за плаћање	Коментари и објашњења за прекорачење рока од 6 месеци ако је применљиво
					Датум плаћања	Износ плаћања (евро)	Датум плаћања	Износ плаћања (национална валута)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ФИНАНСИЈСКА ГОДИНА 20__ УКУПНО											

* Молимо да користите следећи формат за поља: датум - "ДД/ММ/ГГГГ" и износ - "999.999,99"